

Svätí ochrancovia naši, orodujte za nás!

NAŠE SVETLÁ, V.

Máj

Čítanie zo životov svätých

Zostavil: RUDOLF SCHIKORA CSsR.

EXERCICHNÝ DOM VO FRÝDKU
1947

„Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
a mučidlo smrti sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás. –
Oni sú však v pokoji.
Lebo keď aj, podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
jednako všetka ich nádej bola v nesmrteľnosti.
Po nedlhom treste prijmú veľké blaho,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
Skviet' sa budú ľudia spravodliví,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.
Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní v láske, spočinú v ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.“
(Mudr3,1-9)

„Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca.“
(Mt13,43)

„Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte
v nás!“
(Flp3,17)

1. mája

Filip a Jakub, apoštoli „Pod' a uvidíš!“ (Jn1,46)

Filip pochádzal z Betsaidy. Keď Pán Ježiš začal verejne pôsobiť, povolal najprv Jána a Ondreja. Ondrej k nemu priviedol Šimona. Na druhý deň našiel Filipa. I povedal mu Ježiš: „Pod' za mnou!“ Filip ihneď poslúchol a vyhľadal Natanaela a povedal mu: Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš a proroci. Keď Natanael nechcel veriť, povedal mu s posvätnou horlivosťou: „Pod' a uvidíš!“ Natanael šiel a presvedčil sa. (Jn1,35-51)

Keď pri poslednej večeri Pán Ježiš tešil apoštolov, povedal Filip: „Pane, ukáž nám Otca, a to nám postačí.“ Ježiš mu odpovedal: „Filip, tak dlho som s vami a nepoznáš ma? Kto vidí mňa, vidí Otca. Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec vo mne?“ (Jn14,1-10)

Po zoslaní Ducha Svätého šiel Filip do Frygie v Malej Ázii. Obrátil mnoho pohanov v meste Hieropoli. Tam bol za panovania cisára Domiciána ukrižovaný a na kríži ukameňovaný.

„Bud'te druhým Kristom!“

Jakub mladší je syn Alfea (Kleofáša) a jeho manželky Márie „sestry“, t. j. príbuznej Panny Márie, Pánovej Matky. (Jn19,25) Jakub mal troch bratov: Júdu Tadeáša, Šimona a Jozefa. Títo blízki pokrvní príbuzní Ježiša Krista sa v evanjeliu nazývajú podľa židovského zvyku „Pánovými bratmi“. (Mt13,55; Mk6,3)

Kleofášova rodina uverila v Krista ako zaslúbeného Mesiáša. Dvaja jej synovia, Jakub a Júda, boli od neho prijatí do zboru dvanástich apoštolov.

Po rozchode apoštolov do rôznych končín sveta zostal Jakub Mladší v Jeruzaleme a bol prvým biskupom tejto obce. Bol tvárou a celou postavou veľmi podobný Pánu Ježišovi, preto si antiochijský biskup sv. Ignác, mučeník, prial cestovať do Jeruzalema, aby ho videl a urobil si tak obraz o Spasiteľovi. Aký ohlas požíval Jakub, poznať i zo slov sv. Pavla, ktorý ho s Petrom a Jánom nazýva „stĺpom Cirkvi“. (Gal2,9)

Avšak farizeji a zákonníci ho nenávideli. Keď zomrel rímsky vladár Festus, využil tú príležitosť židovský veľkňaz Anan, aby Jakuba zahubil. Jakub bol obžalovaný, že vraj ruší mier a zvádza ľud. Sudcovia ho vyzvali, aby verejne prehlásil Ježiša Krista za falošného Mesiáša. Bol teda na veľkonočné sviatky odvedený na pavlač jeruzalemského chrámu a farizeji i zákonníci k nemu volali: „Ó spravodlivý, povedz nám, čo máme súdiť o ukrižovanom Ježišovi?“ Tu Jakub stojac na cimburí chrámu, odpovedal veľkým hlasom: „Čo sa ma pýtate o Ježišovi? On sedí po pravici Božej moci a príde raz opäť na nebeských oblakoch.“ Tieto statočné slová mali veľký úspech. Mnohí zo zhromaždeného ľudu uverili v Krista. Zatvrdnutí nepriatelia, vidiac to, vystúpili rýchlo k nemu a zvrhli ho dolu, aby ho kameňovali. Umierajúci apoštol sa ešte modlil: „Prosím, Pane Bože, odpusť im, lebo nevedia, čo robia!“ Jeden z prítomných kňazov vyriekol: „Prestaňte, čo robíte? Ten spravodlivý sa modlí za vás k Bohu!“ Tu uchopil istý valchár sochor, ktorým sa máča vo vode súkno, a udrel ním apoštola do hlavy tak, že ho usmrtil.

Sv. Jakub napísal list, ktorý sa Lutherovi a ostatným bludárom šestnásteho storočia nepáčil, pretože vyvracal ich bludy. Pomohli si jednoducho tým, že vyškrtli list sv. Jakuba zo Svätého Písma.

Slová sv. Jakuba: „A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba. Bratia moji, čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Môže ho taká viera spasíť? Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva ja viera bez skutkov.“ (Jak1,22;2,14.16)

2. mája

Athanás, biskup, vyznávač a cirkevní učiteľ Zigmund, mučeník, český patrón „Pravda vás vyslobodí.“ (Jn8,32)

Bludár Arius popieral božstvo Ježiša Krista. Najslávnejším obrancom pravej viery proti arianizmu bol svätý Athanás. Narodil sa v Alexandrii okolo roku 295. Časť mladosti prežil na púšti pod vedením sv. Antonína Veľkého, arcieptca mníšstva.

Ako diakon alexandrijskej cirkvi sa stal Athanás pomocníkom sv. Alexandra, alexandrijského patriarchu, sprevádzal ho na nicejský snem (r. 325) a tam hájil s veľkou učenosťou a obratnosťou ako

dokonalý rečník a kresťanský mudrc Kristovo božstvo proti ariánskym bludom. Keď v roku 328 patriarcha Alexander zomrel, Athanás bol povolaný na biskupský alexandrijský stolec. Athanásovou voľbou na toto dôležité miesto bola ariánom zasadená citelná rana.

Na príhovor Euzébia nikomédskeho sa ujal cisár odsúdeného Aria a rozkázal Athanásovi, aby bez odkladu prijal Aria opäť do Cirkvi. Athanás však odpovedal cisárovi neohrozene, že Cirkev nikdy nemôže prijať jasných bludárov do svojho lona. Ariáni obžalovali Athanasa u cisára v Nikomédii, že vraj zaviedol akúsi novú kostolnú dávku a že zlatom podporoval zradcu Filumena. Cisár predvolal Athanása, skúmal žaloby a presvedčiac sa, že sú lživé, milostivo ho prepustil.

Ariáni však vymohli u cisára, že zvolal v roku 335 cirkevný snem do Týru vo Fenícii. Zaumienili si, že zosadia Athanása stoj čo stoj. Athanás prišiel so 49 pravovernými biskupmi do Týru. Tam bolo 60 ariánskych biskupov a tí, vedení Euzébiom, vymýšľali nové a nové obžaloby. Podplatili ženu, aby svedčila, že ju Athanás zviedol k hriechu. Athanás bol predvedený a s ním kňaz Timotej. Ten sa pýtal ženy: „Žena, tvrdíš, že ja som bol u teba? Ja som ťa znásilnil?“ – „Áno, ty si to bol,“ odvetila žena a prísahou potvrdila svoju výpoveď. Zaprisahal sudcu, aby prísne potrestali toho, ktorí ju tak potupil. Až neskôr sa dozvedela, že ten, čo s ňou hovoril, nebol Athanás.

Ariáni však nedali pokoj. Zavreli biskupa Arzéna a pred súdom tvrdili, že Athanás ho dal zabiť. Aby svoju obžalobu potvrdili, priniesli Arzénovu uťatú ruku ako dôkaz. Keď bola obžaloba prečítaná, pýtal sa Athanás prísediacich sudcov, či poznajú zavraždeného. Niektorí odpovedali, že áno. Tu Athanás otvoril dvere a do súdnej siene vstúpil – sám Arzén; v noci totiž ariánom utiekol a prišiel do Týru, aby dokázal Athanásovu nevinu.

V zlosti sa oborili ariáni na Athanása a povedali: „Ale ruku si mu dal uťatú!“ Svätec poodhrnul biskupov plášť a ukázal im najprv jednu, potom druhú ruku. S úsmevom podotkol: „Viac než dve ruky Boh človeku nedal.“

Ariáni obžalovali Athanása u cisára, že vraj sa vyhrážal, že prekazí dovoz obilia z Alexandrie do Carihradu. Tomuto krivému obvineniu cisár uveril a poslal Athanása do vyhnanstva do ďalekého Trevíru.

Ariáni plesali, že sa im podarilo nepriateľa umlčať a odpratať. V slávnom sprievode bol Arius uvedený do Carihradu, tam však náhle zomrel biednou smrťou. Bolo to v roku 336. Po smrti cisára Konstantína Veľkého sa Athanás vrátil do Alexandrie. Ale ariánski bludári nelenili: osočovali Athanása u cisára i u pápeže Júlia I. Cisár Konstancius dovolil, aby Athanása zosadili a na jeho miesto dosadili Gregora kappadockého. Athanás utiekol z Alexandrie a odobral sa do Ríma. Pápež Július I. sa ho ujal a jeho pravovernosť a nevinosť verejne potvrdil. Athanasov pobyt v Ríme veľmi prospel cirkevnému životu. Lebo Athanás doniesol do Ríma prvé správy o egyptských pustovníkoch a o mníchoch. Cisár Konstancius dal Athanásovi v roku 346 povolenie k návratu do Alexandrie. Stalo sa tak na nátlak brata cisára Konstanta, ktorý bol Athanásovým ochrancom.

Konstanc zomrel v roku 350 a Konstancius, jeho brat, sa stal samovládcom. Podľa ariánskeho zmýšľania, žiadal od biskupov v Miláne zhromaždených, aby Athanása odsúdili. Na cisárov rozkaz vojsko obsadilo biskupský alexandrijský chrám, v ktorom bol Athanás s ľudom. Athanás na radu priateľov utiekol z chrámu na líbyjskú púšť a blúdil tam šesť rokov z miesta na miesta ustavične stíhaný. Konstancius však v roku 361 umrel a Athanás sa opäť mohol vrátiť do Alexandrie. Horlivo pôsobil na rozkvet pravej viery, ujal sa hojiť rany zasadené veriacim bludármi a získal tak nielen mnoho airánov, ale i pohanov. To sa však znepáčilo cisárovi Juliánovi Odpadlíkovi. Ten rozkázal, aby bol Athanás zavraždený. Akonáhle sa Athanás dozvedel o týchto úkladoch, tešil svojich verných hovoriac: „Nebudte malomyseľní! To je len mráčik a ten skoro prejde!“ I nasadol na loď a plával po rieke Níl z Alexandrie do Thebaidy. Sotva odišiel, pustili sa za ním vojaci. Athanás uvidiac, že prenasledovatelia sú už nablízku, dal obrátiť loď a išiel im naproti. Keď sa obe lode stretli, pýtal sa vodca stíhačov Athanása, neznajúc ho osobne: „Nevidel si Athanása?“ – „Áno, videl som ho.“ – „Je ďaleko?“ – „Nie je ďaleko.“ Nepoznaný vojakmi, plával ďalej k Alexandrii a vojaci veslovali smerom k Thebaide. Takto sa zachránil. Skrýval sa v Alexandrii až do smrti Juliána Odpadlíka v roku 363.

Cisár Valens, zarytý arián, dal rozkaz, aby Athanás a mnohí iní katolícki biskupi odišli opäť do vyhnanstva. Athanás predvídal túto búrku a skrýval sa štyri mesiace v otcovej hrobke. Ale keďže sa ľud búril a búrlivo žiadal jeho návrat, Valens chtiac nechtiac dal zvolenie, aby sa vrátil. Päťkrát bol Athanás vo vyhnanstve; súc 45 rokov biskupom, strávil 20 rokov vo vyhnanstve.

Zomrel v roku 373. Zve sa stĺpom a učiteľom Cirkvi, otcom pravovernosti.

„Nepoddávaj sa hriechnej žiadosti.“

(Gen4,7)

Zigmund bol syn burgundského kráľa Gundobalda. Oženil sa s Amalbergou, dcérou ostrogotského kráľa Theodoricha. Po smrti svojej manželky sa oženil druhý raz s komornou Prokopiou. Syn z prvého manželstva Sigerich nemal lásku ku svojej macoche. Raz ju videl odetú drahocenným kráľovským rúchom. Povedal jej nerozvážne, že nie je hodná sa ani dotknúť takých šiat. Tým sa Prokopia tak urazila, že si z pomsty zaumienila Sigericha zahubiť. Aby dosiahla svoj cieľ, vzbudila v manželovi podozrenie, že Sigerich zamýšľa zmocniť sa koruny a že vraj striehne svojmu otcovi na život.

Zigmund uveril a rozhodol sa, že včas zahubí domnelého úkladníka. Najal dvoch mužov a rozkázal im, aby kráľoviča zahrúdili. Tak bol Sigerich v roku 522 zavraždený.

Sotva bola vražda spáchaná, kráľ sa spamätal a ľutoval prenáhlený čin. Vrhol sa na synovu mŕtvolu a usedavo plakal. Potom sa snažil, aby ako kedysi kráľ Dávid robil pokánie. Putoval po svojej ríši z chrámu do chrámu, dával almužny a prísne sa postil. Prosil Boha, aby ho za hriechy trestal už na tomto svete a aby mu dal milosť odpýkať svoju vinu už na zemi. Najviac si prial, aby mohol zomrieť za vieru a tak sa zmieriť s Bohom. Jeho pranie sa splnilo.

Rok potom vtrhli do Burgundska Frankovia a porazili Zigmundovo vojsko. Kráľ vidiac, že nemôže čeliť mocným nepriateľom, utiekol v mníšskom rúchu do hôr. Tu slúžil Bohu ako pustovník pôstom, modlitbou a zbožným rozjímaním. Zakrátko však bol jeho úkryt vyradený. Franský kráľ Chlodomír dal Zigmunda i jeho manželku a dvoch synov zavraždiť a ich tela uvrhnúť do starej studnice. Tam ležali tri roky, až ich v roku 527 dal agounský opát vytriahnuť a účtovo previesť do kláštora. Odtiaľ ich dal Karol IV. dopraviť do Prahy a uložiť vo velehráme sv. Víta. Tam dodnes odpočívajú na oltári černínskej kaplnky.

3. mája

Nájdienie sv. Kríža

Pamiatka sv. Alexandra a Theodula, mučeníkov

a sv. Juvenala, biskupa a vyznávača

Keď kráľovi Konštantínovi začala vojna s mocnejším Maxenciom, premýšľal, ako by získal vyššiu pomoc. Uvažoval, že pohanské modly neprospievajú svojim ctiteľom. Preto sa obrátil (hoci bol pohan) o pomoc k Bohu kresťanov. A Boh vypočul jeho prosby. Videl na oblohe kríž a okolo neho nápis: „Týmto zvíťazíš!“ Cisár dal zriadiť prápor so znakom Kristovho kríža, a skutočne zvíťazil 28. októbra 312 v pamätnej bitke pri moste Milviov.

Na pamiatku tohto víťazstva postavilo mesto Rím Konštantínovi jeho sochu s krížom v ruke. Na podstavci si prial cisár mať tento nápis: „Týmto spasiteľným znamením, pravým to dôkazom statočnosti, oslobodil som vaše mesto od jarma násilníka, oslobodil senát i rímsky ľud a priviedol som ich zas k bývalej veľkosti a sláve.“ Hneď potom v roku 313 vydal v Miláne edikt, ktorým bolo kresťanom dovolené žiť slobodne podľa svojho náboženstva.

Cisárova matka Helena sa vydala do Jeruzalema, aby navštívila posvätné miesta a pátrala po Pánovom hrobe. Skutočne bola odkrytá v skale jaskyňa Kristovho hrobu. Potom bolo nájdené opodiaľ i miesto, kde bol Spasiteľ ukrižovaný. Podľa židovského zvyku bývali všetky nástroje, slúžiace k usmrteniu odsúdencov zakopávané vždy na mieste popravy. Pátrali ďalej a zanedlho našli neďaleko od Pánovho hrobu tri kríže, klince a tabuľky, z ktorých na jednej bol nápis: „Ježiš Nazaretský, židovský kráľ.“

Z toho mali všetci prítomní veľkú radosť. Biskup Makárius nariadil pôst a verejné modlitby, aby Boh zjavil, na ktorom z nájdených krížov zomrel Pán Ježiš. Potom doniesli všetky tri kríže do príbytku istej na smrť chorej ženy, aby sa ich dotkla. I dotkla sa chorá jedného i druhého kríža bez účinku. Sotva však položila svoju ruku na tretí kríž, náhle sa uzdravila a vstala.

Dnešná liturgická oslava svätého kríža má hlbší zmysel. Cirkev nám dnes ukazuje, plná veľkonočnej radosti, na víťazné znamenie Vykupiteľovho víťazstva a našej spásy. Dnes opakuje, ale radostne, čo na Veľký piatok volala: „Ajhľa, drevo Kríža, na ktorom pnela spása sveta!“ – „Podťe, klaňajte sa!“ – „Tvojmu krížu sa klaniame, Pane, a tvoje sväté vzkriesenie chválime a oslavujeme, lebo ajhľa, skrze drevo vzišla radosť všetkému svetu.“

„Zdrav buď, krížu, nádej jediná!“

4. mája

Monika, vdova

„Blahoslavení pokojní, lebo oni sa budú volať Božími synmi.“ (Mt5,9)

Monika sa narodila v roku 332 v Tagaste v Numídií. Rodičia zverili dcéru na vychovávanie starej bohabojnej slúžke. Starenka vychovávala dievčinku starostlivo. Ak bolo treba, tiež ju matersky kárala. Brávala Moniku so sebou do pivnice, kedykoľvek bola poslaná pre víno; dávala dievčine okúsiť víno. V Monike sa prebudila záľuba v pití vína. Keď to spozorovala starenka, pokárala ju a nazvala ju pijankou. Táto výčitka ju tak zastrašila, že si piť víno odvykla.

Monika dospejúc, vydala sa za mestského úradníka, pohana Patrícia v Tagaste. Manželský stav jej priniesol mnohé súženie. Jej muž bol ľahkomyselný sveták, rozmarný a hnevľivý. Naháňal sa po pustých rozkošiach a nezachovával manželskú vernosť.

Sv. Augustín hovorí: **„Keď bola vydatá, slúžila mužovi ako svojmu pánovi a snažila sa ho získať pre Teba, Bože. Teba hlásala jemu svojím životom. I jeho nevernosť znašala tak, že sa s ním preto nikdy nehádala.**

Manžel bol naklonený k hnevu. Ona však vedela, že hnevajúcemu sa nemá odpovedať. Ani skutkom, ani slovom. Keď však vytriezvel a ukludnil sa, použila príležitosť, aby sa ospravedlnila, čo urobila.

Bolo mnoho žien, ktorých muži boli miernejší, a predsa im bolo vidieť na tvári stopy rán. Keď potom v rozhovore s priateľkami obviňovali svojho muža, moja matka obviňovala ich jazyky a pripojila zdanlivo žartom vážne napomenutie: Od okamihu, kedy vám bola prečítaná zmluva manželského zväzku, musíte si pamätať, že ste sa stali touto zmluvou služobnicami. Preto sa nesmiete pozdvihnúť proti svojim mužom.

Svokra bola spočiatku proti nej zaujatá pre reči zlomyseľných slúžok. Monika však získala svokru vytrvalou trpezlivosťou, tichosťou a tým, že jej preukazovala pozornosť. Svokra potom sama požiadala, aby potrestala slúžky, ktoré rušia domáci pokoj.

Ešte jednu veľkú milosť si dal svojej služobnici. Kde len mohla, snažila sa uzmierniť tých, ktorí boli proti sebe v nepriateľstve. Keď pri tom počula príkre slová, ako jedna nepriateľka hovorí proti druhej, nič nedonášala o neprítomnej druhej než to, čo by ich mohlo uzmierniť.“

Najviac starosti mala Monika so svojím synom Augustínom. Bol prudký, neviazaný, oddal sa hýrivému a chlípnemu životu. Monika matersky napomínala a kárala syna, plakala a modlila sa za neho. Keď sa Augustín stal prívržencom manichejských bludov, matka s ním nechcela ani pri jednom stole sedávať a v jednom dome prebývať. Raz si povzdychla vo svojom trápení istému biskupovi. Biskup ju vypočul a povedal: „Zdá sa, že ešte neprišla chvíľa milosti pre tvojho syna; väzí ešte v manichejských bludoch. Nechaj, nech vytriezvie! Len sa za neho modli!“ Monika plačúc prosila biskupa, aby Augustínovi dohovorel, ale biskup odvetil: „Upokoj sa! Nie je možné, aby bol navždy zatratený syn, za ktorého bolo preliatych toľko materských slz.“

Veľkou bolesťou pre ňu bolo, keď Augustín potajomky opustil otcinu. Akonáhle sa dozvedela, že je v Miláne, odplávala tam. Zdvojnásobila svoje modlitby. Trpezlivo čakala, až Duch Boží zostúpi na Augustína. Prišla hodina milosti. Obrátil sa a sv. Ambróz ho pokrstil. Monika sa rozplývala svätou radosťou. V roku 388 opustili Miláno, aby sa vrátili do vlasti. V Ostii, pri ústí Tibery do mora, matka ochorela a chystala sa pokojne na smrť. Povedala: „Život už nemá pre mňa pôvab a cenu. Čo by som tu na svete ešte robila? Prialo som si žiť, aby som sa dočkala, prv než umriem, že ťa uvidím katolíckym kresťanom.“ Pred smrťou povedala: „Pochovajte moje telo, kdekoľvek chcete; nemám obavy, že by Boh nevedel v súdny deň, kde ma vzkriesi z mŕtvych. Len o to vás prosím, pamätajte na mňa pri oltári!“ Zomrela vo veku 56 rokov, asi v roku 387.

5. mája

Pius V., pápež a vyznávač

„Pomocnica kresťanov, oroduj za nás.“

Pius V. pápež (1566-1572) sa narodil v roku 1504 v Bosku pri Alexandrii v severnom Taliansku. Pochádzal z rodu Ghislieri a pri svätom krste dostal meno Michael. Raz prišli do Boska dominikáni. Michaelovi sa ich rád zapáčil; so súhlasom rodičov za nimi odišiel do ich kláštora vo Voghere a vzdelával sa vo vedách. Zachovával všetky rehoľné pravidlá podrobne a pridávajúc si pôsty, umŕtvoval svoje telo. Po vysvätení na kňaza bol neúnavným kazateľom a horlivým svedníkom.

Zakrátko bol ustanovený inkvizítorom či úradným obhajcom katolíckej viery v Lombardii. Potieral bludy a hubil kacírske knihy; pátral po ľuďoch od zvedených bludárov, aby ich privedol na cestu pravdy.

Keď sa kardinál Caraffa stal pápežom, prijal meno Pavol IV., ustanovil Michaela kardinálom. V roku 1565 bol na podnet Karla Borromejského Michael zvolený pápežom a prijal meno Pius V. Rimania vedeli, aký prísny je nový pápež, preto reptali proti nemu. On však odpovedal: „S milosťou Božou chcem tak vládnuť, aby pri mojej smrti bol väčší zármutok než pri mojom nastolení.“

Zaviedol ihneď reformy pri pápežskom dvore. Vtedy bolo zvykom, že keď bol zvolený nový pápež, boli rozhadzované peniaze medzi rímsky ľud; z toho mávali zisk najmä záhaľčiví ľudia. Pius zrušil tento zvyk a nariadil, aby sa peniaze dávali len ľuďom, ktorí to potrebujú. Na tento účel rozkázal venovať peniaze, ktoré sa predtým vynakladali na vystrojenie hostín vyslancov a hodnostárov pri korunovácii nového pápeža. Vystríhal sa nádheru. Keď nastúpil na svoj úrad, nedal si ušiť nové šaty, ale nosil šaty po svojom predchodcovi. Zakázal v Ríme nekresťanskú zábavu zvieracích zápasov. Trestal znesväcovanie nedeľných a sviatočných dní.

Staral sa o to, aby zistenia tridentského snemu boli prijaté a zachovávané. K tomu účelu dal spísať katechizmus, v ktorom sú stručne a jasne vyložené články katolíckej viery. Aby boli položené úzere medze, podporoval kresťanské požičovne. Za účelom vzdelávania ľudu v pravdách svätej viery založil Bratstvo kresťanskej náuky. Svätému Petrovi Kaníziovi napísal: „Povedzte nemeckým biskupom, nech sa o to postarajú, aby bolo vytlačených čo najviac katolíckych kníh.“

Korunou jeho slávneho panovania bolo víťazstvo nad Turkami pri Lepante. Vidiac, ako Turci uchvacujú kresťanské krajiny a odvádzajú kresťanov do otroctva, vyzval kresťanských panovníkov, aby sa spojili proti odvekým nepriateľom. Ohlásil v roku 1570 milostivé leto za tým účelom, aby kresťanskému ľudu vyprosil u Boha víťazstvo nad Turkami. Sám sa zúčastňoval kajúcich sprievodov v Ríme. Získajúc Benátčanov, Španielov, Maltézskych rytierov i niektoré talianske kniežatá, vyzbrojil tiež svoje vojsko i loďstvo a postavil na čelo spojených kresťanských vojov slovutného hrdinu dona Juana d'Austria. Aby Boh v nastávajúcej rozhodnej vojne pomáhal kresťanom, vyzval pápež najvyšších veliteľov, aby prijali sväté sviatosti a modlili sa svätý ruženec. Dňa 7. októbra 1571 útočilo 207 kresťanských bojových korábov pri Lepante v Korintskom zálive na turecké loďstvo, ktoré bolo približne rovnako silné. V pamätnej bitke bolo od kresťanov dobytých 117 nepriateľských lodí a 8000 Turkov zahynulo v mori a 10000 ich bolo zajatých. Zatiaľ, čo sa pri Lepante bojovalo, vyzýval Pius V. v Ríme Matku Božiu o príhovor a dostal počas modlitby zjavenie, že Turci boli porazení. Na pamiatku tohto slávneho víťazstva, ktoré kresťanom vyprosila Panna Mária, vložil Pius do Loretánskeho litánia prosbu: „Pomocnica kresťanov, oroduj za nás!“

Pápež sa každodenne modlieval svätý ruženec. Jeho zbožnosť bola tak veľká, že turecký sultán Suliman pri obliehaní mesta Siget povedal: „Nebojím sa zbraní a kresťanských vojsk, ale bojím sa modlitby ich pápeža.“

Hoci pápež nebezpečne chorľavel, prijal si ešte počas Krížových dní navštíviť rímske chrámy a uctiť ostatky uložené v oltároch. Pobožnosť vykonal, ale vrátil sa viac mŕtvy než živý. Na smrteľnej posteli prijal ešte niekoľko anglických katolíkov, ktorí si prišli posťažovať na ukrutnosť anglickej kráľovnej. Pius povedal: „Bože môj! Ty vieš, že som bol vždy ochotný i svoj život dať za blaho tohto nešťastného národa.“ Po prijatí sviatosti umierajúcich zosnul pokojne v Pánovi dňa 1. mája 1572.

6. mája Ján pred Latinskou bránou

Dnes slávime druhý sviatok sv. Jána, apoštola a evanjelistu Pánovho (prvý 27. decembra). Je to liturgická oslava mučeníckeho svedectva, ktorý štvrtý evanjelista vydal svojmu Pánovi pred latinskou bránou v Ríme. Podľa starého podania, zaznamenaného Tertullianom (De praescriptione 36), bol sv. Ján v Ríme uvrhnutý do kotla vriaceho oleja. Zostal však „nedotknutý a čistejší než predtým.“ Správa o mučeníctve Pánovho miláčika je plne hodnoverná, lebo Tertullian mal veľmi dôkladné vedomosti o rímskom podaní v 2. a 3. storočí. Nedá sa však historicky dokázať, že sa mučeníctvo udialo na mieste neskoršieho (dosiaľ zachovaného) chrámu sv. Jána pred Latinskou bránou (starou to juhovýchodnou mestskou rímskou bránou). V Ríme bola už od 9. storočia slávená pamiatka mučeníctva sv. Jána v tejto bazilike. (Dnešná slávnosť je i výročím posvätenia tejto svätyne). Dnešný sviatok súvisí s pôvodným rímskym sviatkom sv. Jakuba

Staršieho, brata sv. Jána, sláveným už skôr 1. mája. Rímska liturgia spájala tak oslavu mučeníckych narodenín sv. Jakuba s pamiatkou mučenia jeho brata, ktorý podľa Pánovej predpovede mal podobne ako jeho starší brat piť z kalicha mučenia. Po tomto mučení bol sv. Ján vypovedaný na ostrov Patmos. Tam mal zjavenie o budúcich osudoch Cirkvi, ktoré napísal v poslednej knihe Nového Zákona, v Apokalypse.

Dnes čítame evanjelium podľa Matúša 20,20-23: Vtedy k nemu pristúpila matka Zebedejových synov so svojimi synmi, poklonila sa a o čosi ho prosila. On sa jej opýtal: "Čo chceš?" Vravela mu: "Povedz, aby títo moji dvaja synovia sedeli v tvojom kráľovstve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici." Ježiš odpovedal: "Neviete, čo žiadate. Môžete piť kalich, ktorý mám ja piť?" Oni mu vraveli: "Môžeme." On im povedal: "Môj kalich budete piť, ale dať niekomu sedieť po mojej pravici alebo ľavici nepatrí mne; to dostanú tí, ktorým to pripravil môj Otec."

7. mája

Stanislav, biskup a mučeník „Nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo.“

Stanislav sa narodil v roku 1030 v Štěpánove pri Krakove. Študoval v Hnezdne a v Paríži. Keď sa vrátil zo štúdií, boli jeho rodičia už mŕtvi. Preto predal rodný statok a rozdal utŕžené peniaze chudobným. Krakovský biskup Zula ustanovil Stanislava kanonikom.

Hoci bol mladý, vynikal medzi ostatnými ako kazateľ, učenec a pomocník všetkých trpiacich. Pre jeho vynikajúce vlastnosti ho biskup ustanovil generálny vikárom krakovskej diecézy. Po smrti biskupa Zulu v roku 1071 bol Stanislav duchovenstvom i šľachtou zvolený za jeho nástupcu. Stanislav z pokory odmietol tento úrad a až na rozkaz pápeža Alexandra II. ho prijal.

Od roku 1058 bol poľským kráľom Boleslav II. Smelý. Dával svojim životom pohoršenie. Šľachtici sa ho báli a duchovní sa neodvážili mu dohovoriť. Avšak biskup Stanislav sa nebál. Odobral sa ku kráľovi, vytykal mu rozhodnými slovami nezriadený život a zaprisahal ho, aby sa polepšil. Kráľ odpovedal vyhýbavo, a nepolepšil sa. Áno, zakrátko dal uniesť manželku šľachtica Mstislava a držal ju zatvorenú na svojom hrade. Rozhnevaná šľachta sa obrátila na hnezdenského arcibiskupa, aby ako prímás poľského kráľovstva dohovoriť kráľovi. Ale prímás sa bál. Tu sa odhodlal Stanislav vykonať to, čo sa slabý prímás neodvažoval. **Pripraviac sa pôstom a modlitbou, predstúpil pred kráľa a hovoril k nemu ako kedysi Ján Krstiteľ k Herodesovi: „Kráľu, nie je ti dovolené mať manželku svojho brata. Ako dlho ešte zotrváš v zatvrdnutosti? Prečo nedbáš ani na Boha, ani na spásu svojej duše a svojich poddaných, prečo poškrvňuješ kráľovskú dôstojnosť a rušíš prirodzené i božské zákony? Boj sa Božej pomsty, ktorá hrozí tebe i tvojmu potomstvu!“** Kráľ sa rozhneval, príkrými slovami potupil biskupa a odišiel nahnevaný od neho. Stanislav sa vzdaloval od kráľovského dvora, aby sa nezдалo, že súhlasí s panovníkovým vyčíňaním.

Krátko nato kráľ tiahol s vojskom na Rus a dobyl mesto Kyjev. Zostal v meste a hovel nezriadenému životu. Poľskí šľachtici ho opúšťali a vracali sa z Kyjeva domov. Kráľovi potom nezostalo nič iné ako nastúpiť so zbytkom vojska na neslávny pochod do vlasti. Doma však začal zúriť proti šľachticom. Trestal i nevinných. **Biskup Stanislav, ktorý bol pripravený i život položiť sa svoje ovce, ešte raz napomenul kráľa s vyhrážkou, že bude postihnutý cirkevnými trestami, ak sa nepolepší. Napokon vyriekol nad nenapraviteľným kráľom kliatbu a zakázal mu vstúpiť do chrámu.**

Boleslav soptil hnevom a prisahal biskupovi pomstu. Dňa 8. mája 1079 slúžil Stanislav sv. omšu v kaplnke sv. Michala na Skalke pri Krakove. Keď o tom počul kráľ, prihnal sa s niekoľkými žoldniermi ku kaplnke a rozkázal, aby bol biskup násilím vyvedený. Keď vojaci vážnym pohľadom svätého biskupa dojatí váhali naň siahnúť, kráľ sám vytasil meč, vrhol sa na svätca a rozpoltil mu hlavu. Potom dal mučeníkovo telo vyniesť z kaplnky a kázal ho rozsekať na kusy a pohodiť na pole dravcom za korisť. Ale krakovskí kanonici, nedbajúc na kráľov hnev, pochovali úctivo telo umučeného biskupa a ľud ho hneď ctil ako svätca.

Vyobrazuje sa v biskupskom rúchu s mitrou a berlou, s palmou a knihou.

„Ak poviem bezbožnému: Bezbožný, určite zomrieš!, ale ty nepovieš nič, aby si varoval bezbožného pred jeho spôsobom života, ten bezbožný zomrie pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať z tvojej ruky. No ak budeš bezbožného varovať pred jeho spôsobom života, aby sa odvrátil od neho, ale neodvráti sa od svojho spôsobu života, on zomrie pre svoju vinu, ale ty si si zachránil život.“ (Ez33,8-9)

8. mája

Zjavenie sv. Michaela, archanjela

„Chudobným sa zvestuje evanjelium.“

Klára Feyová sa narodila 11. apríla 1815 v Cáchach. Pochádzala zo zámožnej rodiny, kde náboženstvo nebolo len náterom, ale životnou silou.

Svoju mladosť prežila pod dojmom dvojročnej otcovej choroby, ktorý ranený mŕtvicou stále zápasil so smrťou. Vyrástla na vážnu dievčinu, ktorá nielen cítila biedu blížnych, ale ochotne a energicky pomáhala. **Vedela však, že návšteva a almužna môže zmierniť niečo z telesnej biedy, nie však biedu duševnú.** Zvlášť jej bolo ľúto opustených a znemravených detí. Pre ne založila v roku 1837 školu chudobných, v ktorej sa ukázali jej veľké vychovávateľské schopnosti. Deti cítili jej lásku, ktorá bola ochotná všetko pre ne obetovať. Zakrátko spoznala, že sama nestačí na toľko práce, preto založila družinu „sestier chudobného Dieťaťa Ježiša“. Bolestne sa rozlúčila s matkou a odsťahovala sa medzi svojich chránencov. Spreádzalo ju utrpenie a tiež úzkosť a neistota, či vo všetkom správne jedná. Závist' a zloba rozoštvaneho davu ju bolela viac než telesné útrapy.

Jej osobnosť imponovala i na kráľovskom dvore a dostala povolenie pre svoje ústavy, hoci slovo „chudobného Dieťaťa“ sa nepáčilo, lebo bolo považované za poklonu proletariátu, ktorý sa vraj podľa ich názoru mal potláčať.

Kongregácia sa tak šírila, že v roku 1862 už mala 19 domov a 300 sestier.

V roku 1870 vypukla francúzsko-nemecká vojna. S veľkou obetavosťou prevzali sestry ošetrovanie ranených vojakov. Odmenou za to bolo, že v kultúrnom boji bola celá kongregácia rozpustená a sestry, ktoré jej zostali verné, museli Nemecko opustiť.

Klára nestratila myseľ, naopak, práve tieto útrapy jej dušu tak pretvorili, že bola stále veselá a odsudzovala i na druhých nemierny smútok. Prameňom jej radosti bola dôvera v Boha. Tajomstvom jej duchovného života bolo jej „cvičenie“. V čom spočívalo? **Každú štvrt'hodinku, keď počula biť hodiny, na okamih v duchu zaletela pred svätostánok, pozdravila sviatosťného Spasiteľa, poďakovala Mu a obetovala sa Mu. To všetko trvalo len sekundu, ale spôsobilo to, že jej duša žila stále v Božej prítomnosti.** Toto cvičenie ju tak pretvorilo, že všetci, ktorí sa s ňou stretávali, cítili v nej Božiu prítomnosť, Boh z nej žiaril.

V starobe trpela mnohými chorobami, až ju smrť vyslobodila dňa 8. mája 1874.

9. mája

Gregor Naziansky, biskup a cirkevný učiteľ

Ako dlho sa modlila a plakala Nonna, manželka starostu Nazianza, až jej prosby boli vypočuté a jej manžel Gregor sa zriekol pohanstva. Nová vrúcnejšia láska spájala manželov, a keď sa im potom zakrátko narodil v roku 330 syn, zasvätili ho z vďačnosti Bohu a dali mu tiež meno Gregor. Otec Gregor bol šľachetný muž a po svojom obrátení si tak získal dôveru kresťanov, že bol zvolený za biskupa. Štyridsať rokov zastával tento úrad s obetavou horlivosťou.

Syn mal v otcovi krásny príklad mužskej statočnosti. Sám to potreboval, lebo bol mäkkej a zasnenej povahy. Bolo šťastím, že na vysokých školách v Cézarei, Alexandrii a Aténach našiel priateľa Bazila. Pochádzal z Kappadócie ako on, bol však pevnejšej povahy. Spoločne bývali, spoločne premáhali clivoty po zelených kappadóckych lúkach. Poznali len dve cesty, do kostola a do školy. „Boli sme hrdou dvojicou tam medzi Grékmi,“ spomínal Gregor ešte v neskorom veku.

Bolestné bolo lúčenie, keď Bazil v roku 357 odišiel na egyptskú púšť, aby sa tam naučil životnej múdrosti. Sotva sa však vrátil do Kappadócie, privítal ho Gregor s veľkou radosťou a ponúkol mu statok po rodičoch na stavbu kláštora. Keď Bazil neprijal ponuku a odišiel do Pontu, Gregor nezostal dlho v bezradnosti a šiel za ním, hoci to pre neho bolo veľkou obetou. „Pontské hmlý, mdlé slnko, chyžka s vlhkými hlinenými stenami, krb s malým ohníčkom a štipľavým dymom, chlieb, na ktorom by si človek zuby vylámaval, záhradka plná bodľacia a kríkov,“ túto chudobu vzal na seba, aby s Bazilom mohol čítať sväté knihy a približovať sa Bohu. Len naliehavé otcove prosby ho prinútili vrátiť sa do Nazianzu, aby mu pomáhal v duchovnej správe. Ale keď ho otec proti jeho vôli posvätil na kňaza, utiekol znova do pontskej samoty, kde zostal šesť týždňov, až ho Bazil ukládnul a povzbudil.

Zakrátko sa naskytila príležitosť odvdáčiť sa priateľovi. Keď bol totiž Bazil Euzébiom, cézarejským biskupom, potupený a vyhnaný, Gregor naliehal tak dlho, až Euzébius poznal, že nesprávne jednal a svojho radcu zavolať späť.

V roku 370 sa stal Bazil arcibiskupom v Cézarei. Založil niekoľko nových biskupstiev a naliehal na Gregora, aby prevzal vedenie biskupstva v Sasime. Keď Gregor odopieral, prišiel jedného dňa Bazil v roku 372 do Nazianzu a posvätil Gregora na biskupa. Ten potom odišiel do odľahlej Sasimy. Bol sklamaný. Nehostinný kraj, nebolo tam ani lesov ani vody. Prebývali tam hostinskí, pohoniči a remeselníci. Gregor napísal rozhorčene Bazilovi: „Z nášho priateľstva som sa naučil, že človek nemá dôverovať žiadnemu priateľovi.“ Keď si tyánkys arcibiskup robil nároky na Sasimu, Gregor sa rád vzdal toho miesta a pomáhal svojmu takmer storočnému otcovi.

Po smrti cisára Valensa (378) prosili carihradskí katolíci Gregora, aby prišiel do hlavného mesta a spravoval arcibiskupstvo. Gregor súhlasil, ale videl, že všetky kostoly sú obsadené ariánmi, preto kázal v kaplnke, ktorú nazval „Anastasia“, t. j. Vzkriesenie. Pomery sa zlepšili, keď v roku 380 cisár Theodosius zavítal do Carihradu a zveril Gregorovi najväčší kostol Hagia Sofia a keď bol na všeobecnom sneme v roku 381 odsúdený arianizmus.

Keď však egyptskí biskupi namietali proti Gregorovi, že nemôže byť carihradským biskupom, pretože je podľa práva sasimským biskupom, odišiel z Carihradu a usadil sa na malom statku Arianzu, zdedenom po rodičoch. Tam žil v pokoji pustovníckym spôsobom života v pôste, bdení, na modlitbách a zbožných rozjímانيach. Napísal o tom: „Žijem medzi skalami a dravou zverou. Oheň nikdy nevidím a obuv nenosím; slama je mojim lôžkom, vrece mojou prikrývkou, prostý plášť mojim odevom.“ Jedinou rozkošou mu bola záhradka, studnička a tienistý les. Usilovne písal a skladal najmä duchovné piesne a básne plné nadšenia a posvätej nehy.

Svoj život dokončil v roku 389. Ariánovi, ktorý ho mal kedysi zavraždiť, povedal: „Boh ti to odpustí, brat, ako ti i ja odpúšťam. Len zanechaj svoj blud!“ Táto miernosť obrátila bludára k pravej viere.

Sv. Gregor patrí medzi najpoprednejších spisovateľov a cirkevných učiteľov. V bohovedných spisoch obhaja Božstvo Ježiša Krista a Ducha Svätého. Jeho básne, počtom 507 ospevujú pravdu a krásu evanjelia a cností. Zanechal 243 listov; sú majstrovsky napísané.

10. mája

Anton, biskup a vyznávač

„Hľadajte najprv Božie kráľovstvo!“ (Mt6,33)

Anton sa narodil v roku 1389 ako syn notára Mikuláša Pierozziho. Keď mal štrnásť rokov, bol kázaním provinciála dominikánov tak nadšený, že prosil, aby bol prijatý do rádu. Provinciál ho chcel odbiť, preto sa pýtal: „Čo sa najradšej učíš?“ – „Cirkevnému právu.“ – „Dobre, nauč sa naspamäť Graciánove dekréty a potom ťa prijmem.“ Domnieval sa, že tak chlapca odstraší, lebo kniha dekrétov má 400 strán. Avšak do roka sa Anton dostavil a vedel odriekať všetky dekréty, ako mu bolo uložené. Bol teda prijatý do rádu.

Hoci bol slabého zdravia, predsa presne a prísne zachoval všetky rádové predpisy. Predstavený vidiac, že mladý Anton vyniká horlivosťou a prísnosťou života, vyvolili ho, aby kážeň, v dominikánskych kláštoroch trochu uvoľnenú, napravil a povzniesol. Anton poslúchol a spravoval ako prevor kláštor v Ríme, v Neapole, v Gaete, v Kortone a v Siene. Neskôr konal ako rádový generálny vikár namáhavé cesty s týmto úradom spojené.

V roku 1446 pápež Evžen menoval Antona florentským arcibiskupom. Anton sa podrobil pápežovej vôli, ale žil i vo svojej vysokej dôstojnosti ako pokorný rehoľník. Zriadil biskupský dom na spôsob kláštora; zrušil veľký prepych, ponechávajúc si len niekoľko služobníkov a majúc dobytča v koniarni. Kázal horlivo Božie slovo, vystúpil rázne proti náruživej hre v kocky a proti úžere. Jeho prísnosť mala blahodarný účinok; ľahkomyselní hráči a úžerníci zanechali svoje neresti. Tým prospel sociálnemu povzneseniu mesta viac než mnohými almužnami. Anton si dal tiež záležať na úrade spovedníka. I pápež Evžen IV. ho povolal k svojej smrteľnej posteli a spovedal sa mu.

Ako dobročinný, vynakladal svoje príjmy na podporu chudobných; hovorieval: „Čo mám, to nepatrí mne, ale Ježišovi Kristovi a chudobným.“ Svoju dobročinnosť osvedčil zvlášť v roku 1448, keď vo Florencii zúrila mor. Hovorieval: „Žiadne zamestnanie nám nevyrvie vnútorný pokoj, keď si ponecháme v srdci

miestečko, kam ruch sveta nemá prístup.“ Antonovo heslo znelo: Deo servire regnare est, t. j. Bohu slúžiť, je panovať.

Zomrel 2. mája 1459.

Izidor sa narodil v Madride. Nenaučil sa ani čítať, ani písať, nakoľko pre prácu na poli nebolo k tomu času. Ale rodičia vstúpili do jeho srdca zbožnosť a lásku k Bohu i blížnemu.

Keď dospel, vstúpil do služby k zámožnému madridskému mešťanovi Jánovi Vergasovi ako oráč. Svoju každodennú prácu začínal a končil modlitbou. Pri práci povznášal dušu k Bohu krátkymi, ale častými modlitbami.

Neskôr vstúpil do manželstva s Máriou Toribiovou, ktorá sa mu stala vernou pomocnicou, takže podľa náklonnosti svojho srdca mohol venovať viac času Božím službám. Chodil každodenne včas ráno do mesta na svätú omšu, a konal potom tým usilovnejšie a starostlivejšie svoje práce na dvore i na poli.

Niektorí zlomyseľní nádenníci nenávideli Izidora, pretože nechcel mať podiel na ich neviazanosti. I obžalovali ho u hospodára, že vraj sa štíti práce, že dochádza neskoro na pole. Hospodár týmto ohováraniam uveril a vytýkal ostro Izidorovi nedbalosť. Izidor odpovedal: „Je pravda, že chodím pred prácou denne na svätú omšu, ale preto som nikdy nezanedbal svoje práce. Ak nebude na týchto poliach úroda tak hojná ako na poliach susedov, nahradím všetku škodu.“ V čase žatvy sa ukázalo, že úroda na poliach ním obrábaných bola hojnejšia než na iných.

Legenda rozpráva, že sa hospodár odobral jedného rána neočakávane na pole, aby sa presvedčil, či Izidor prichádza neskoro do práce. Izidor bol opäť na svätej omši a skutočne prišiel so svojím pluhom o niečo neskoršie. Keď ho však chcel hospodár pokarhať, zbadal vedľa neho dvoch iných oráčov, anjelov odetých v bielom rúchu, ktorí mu pomáhali. Od tej doby si pán vážil svojho nádenníka.

Izidor bol milosrdný i k nemej tvári, pamätajúc na slová: „Spravodlivý sa stará i o svoj dobytok.“ (Prís12,10) V tuhej zime, keď bola zem pokrytá snehom a ľadom, sypával hladujúcemu vtáctvu zrna. V bezvodnej krajine pri Madride založil verejnú studňu k obecnému prospechu. Niekoľko mesiacov sa lopotil namáhavým kopianím hlbokkej studne, aby unaveným počestným zaobstaral vodu k občerstveniu. Inokedy sa ujal cudzieho stáda zabehnutého a zobudil pastiera, ktorý tvrdo spal, hoci ten pastier bol jeho nepriateľ a často si robil posmech z jeho pobožného života.

Zomrel ako 60 ročný asi v roku 1130. Je patrónom roľníkov.

11. mája

Mamert žil v piatom storočí. Bol ženatý. Neskôr sa stal viennským biskupom a vynikal učenosťou a zbožnosťou. Verným pomocníkom v diecéznej správe bol jeho rodný brat Klaudián, skladateľ cirkevných spevov. Raz Mamert posvätil biskupa pre mesto Dieu, majúci zato, že to mesto náleží k jeho diecéze. Ale ukázalo sa, že mesto náleží k arelatskej diecéze. Okolité biskupi zažalovali Mamerta v Ríme, nazývajúci ho ctižiadostivým rušiteľom cirkevného práva.

Pápež Hilarius uveril žalobe a pokarhal Mamerta. Mamert prijal mlčky a pokorne toto pokarhanie vediac, že neporušil cudzie právo úmyselne.

V tejto dobe zúrili v Galii krvavé vojny; k tomu nastal z neúrody nedostatok, hlad i pád dobytku. Mamert ustanovil verejné kajúce sprievody počas troch dní pred Nanebovstúpením Pána. Slúžil im zvláštnu pobožnosť z litánií, žalmov a modlitieb, aby Boh dal a zachoval zemskej úrodu a aby dal všetko potrebné svojmu ľudu. Tieto sprievody sa konajú až dodnes.

Vynikal ako výrečný a neohrozený muž. Hovorievalo sa o ňom, že neexistuje otázka, na ktorú by nedokázal výstižne odpovedať, a že má všetky vedomosti, ktoré môže človek získať. Zomrel v roku 477.

„Stat' sa svätým za krátky čas.“

Nuncio Sulprizio sa narodil 13. apríla 1817 v Pesco Sansonesco a Abruzzách. Osirel veľmi skoro. Mladý Nuncio rád čítaval životy svätých. Ovocím tohto čítania bolo predsavzatie: „**Chcem sa stať svätým, veľkým svätým a to za krátky čas.**“ Tiež už ako chlapec robil všetko, aby sa stal svätým: modlieval sa rád a zbožne, postil sa, pracoval.

Boh chcel mladého Nuncia skutočne viesť krátkou cestou k svätosti: cestou krížovou. Babička, ktorá sa o neho toľko starala, mu zomrela. Tak bola chudobná sirôtka daná ku strýkovi, kováčovi. Kováč bol krutý lakomec a chcel využiť sily svojho synovca až do posledného. Nedovolil chlapcovi chodiť do školy. Od rána do večera musel stáť v dielni. V zime v lete musel konať ďaleké cesty k zákazníkom. K tomu bol strýko človek prchký; keď sa rozhneval, vzal kus železa a bil nemilosrdne úbohého chlapca, až zostával ležať bez seba.

Kováčski tovariši boli hodni svojho majstra. Zachádzali s nevinným chlapcom tak kruto ako on. Avšak najhoršie pre neho bolo, že stále hovoril sprosté a nečisté reči. Často si zapchal uši alebo sa skryl v kútiku, aby im nerozumel.

Vysilenie a nedostatok výživy podrylo zdravie mladého učňa. Zakrátko sa na ľavom boku ukázala hnisajúca rana. Avšak surový strýko nebral ohľad na chorobu úbohého chlapca. Keď už nemohol stáť, priviazal ho ku kováčskemu mechu a nútil ho pracovať.

Keď bol chorý už úplne neschopný práce, dali ho do nemocnice pre chudobných. Ukázalo sa však, že rana je nevyliciteľná. Bol preto z nemocnice prepustený. Strýko zúril, že musí živiť chorého, a týral ho ešte viac. Avšak mladý učník obstál v skúške trpezlivosti. Hovorieval: „Čo je na tom, že trpím, keď len spasím svoju dušu!“

Napokon po šiestich rokoch bol vyslobodený. Iný strýko ho dal do ústavu pre nevyliciteľných. Tam bol Nuncio apoštolom ostatných chorých. S veselou tvárou navštevoval ostatných a snažil sa každému spôsobiť nejakú radosť. Obratne dokázal vo svojich rozhovoroch priviesť reč na náboženské veci. Najviac pôsobil svojím príkladom, zvlášť svojou nežnou zbožnosťou k najsvätejšej Sviatosti a k Panne Márii.

Keď cítil, že sa blíži smrť, dal si podať kríž a vrúcne ho bozkával. Posledné jeho slová boli: „Ó, aký som šťastný!“ Potom pohliadol na obraz Panny Márie a šepkal: „Pozrite, aká je krásna!“

12. mája

Domitilla, panna

Nereus, Achilles a Pankrác, mučeníci

Pankrác sa narodil vo Frýgii. Jeho zámožní rodičia zomreli, keď mal 14 rokov. Dostal chuť na cestovanie a odobral sa so svojim strýkom Dionýziom do Ríma. Tam bývali na vrchu Coelio, kde býval tiež pápež Kornélius a mnoho kresťanov. Tí si obľúbili veselého chlapca a pápež ho využil v kresťanskej viere a pokrstil.

Raz ho zobrali vojaci a priviedli k cisárovi Diokleciánovi. Ten ho hladkal a láskavými slovami mu dohovárал, aby nechal tie kresťanské povery. Pankrác však neohrozene povedal: „I keď som podľa veku dieťaťom, mám predsa pravdu a silu nášho Pána Ježiša Krista. Preto tvoje hrozby na mňa tak málo pôsobia, ako by tam ten obraz na stene ku mne hovoril. Bohovia, ktorým sa podľa tvojho rozkazu mám klaňať, boli podvodníci a zločinci. Keby niekto z tvojich úradníkov spáchal to, čo oni, odsúdil by si ho okamžite na smrť. A ty sa nehanbíš klaňať sa takýmto bohom?“

Cisár zamĺkol, dal pokyn vojakom, ktorí Pankráca odvedli a na aurelskej ceste sťali. V noci po poprave jeho telo pochovala zbožná pani Oktavilla. Mladistvý mučeník je uctievaný ako patrón vernosti v prísahe.

Nad jeho hrobom vybudoval pápež Symmach okolo roku 500 nádherný chrám. Doteraz tam putuje každý rok na Bielu nedeľu rímska mládež, aby obnovila kresťanský sľub.

„Spas svoju dušu!“

V čase pápeža sv. Klimenta I. (91-100) žila v Ríme panna Flavia Domitilla, neter panujúceho cisára Domiciána. V jej služobníctve boli dvaja rodni bratia Nereus a Achilles. Boli kresťanmi. Svojím príkladným životom a apoštolskými slovami pohli svoju pani, že sa i ona dala potajomky pokrstiť. V tom čase sa uchádzal o jej ruku syn rímskeho konzula Tita Aurelia. Domitilla mu sľúbila sobáš, dúfajúc, že sa jej časom podarí obrátiť ho na kresťanskú vieru.

Jedného dňa, keď Domitilla očakávala návštevu svojho snúbenca a veľmi starostlivo sa vystrojila, povedal jej jeden z dvoch kresťanských komorníkov: „Aká šťastná by bola naša veliteľka, keby venovala takú usilovnosť ozdobe svojej duše, aby sa zapáčila svojmu nebeskému ženíchovi, ako strojí svoje telo kvôli

smrteľnému ženíchovi.“ Domitilla sa najprv hnevala pre túto reč, potom však o nej vážne premýšľala a s milosťou Božou sa rozhodla, že odstúpi od zamýšľaného sobáša a zasvätiť sa Pánu Ježišovi.

Odmietnutý Aurelián sa snažil najprv lichoteným a prosbami zvrátiť Domitillu v jej predsavzatiu. Keď sa mu to nepodarilo, udal Nerea a Achillea ako kresťanov. Obaja boli poslaní do vyhnanstva a tam sťatí okolo roku 98. Domitilla bola daná do žalára, aby rozmýšľala. Boli k nej poslané jej dve bývalé pohanské družky Theodora a Eufrosina, aby ju prehovorili k odpadu od viery. Obe dievčiny vychvaľovali driečnosť, urodzenosť a bohatstvo snúbencu Aureliána a posmievali sa panenskému stavu. Avšak stalo sa niečo, čo pohania neočakávali: Domitilla priviedla časom obe družky k viere v Krista. Dali sa pokrstiť a rozhodli sa, že i ony budú slúžiť Bohu v ustavičnom panenstve.

Keď pohanský sudca poznal, že Domitilla i obe dievčiny zotrávajú v Kristovej viere, dal zapáliť väzenie, v ktorom boli držané a v plameňoch zhoreli v roku 98.

13. mája

Róbert Bellarmin, biskup, vyznávač a cirkevní učiteľ

Róbert sa narodil 4. októbra 1542 v Montepulciane v Toskánsku v chudobnej šľachtickej rodine. Od detstva bol slabého zdravia, ale neobyčajne nadaný. Študentské roky prežil na jezuitskom gymnáziu vo svojom rodisku. V roku 1557 sa rozhodol vstúpiť do Ježišovho Tovarišstva. Prekonajúc otcov odpor a vykonajúc s dovolením predstavených časť noviciátu už doma, prišiel v roku 1560 do Ríma, kde študoval filozofiu. Po filozofii vyučoval na gymnáziu vo Florencii. V roku 1567 bol poslaný na teológiu do Pavie. Už po roku ho ustanovil svätý František Borgiáš kazateľom proti vzráhajúcemu sa protestantizmu v Lovani. V roku 1576 prevzal stolicu „kontroversí“ na rímskej Gregorovej univerzite. Z poslušnosti vydal svoje prednášky v tlačenej forme. Tak vzniklo slávne dielo vieroučných „Kontroverzií“, ktoré malo neobyčajný úspech. Popri ňom napísal mnoho bohovedných a vzdelávacích spisov, ktorými si získal titul popredného bohovedca svojej doby.

V roku 1589 bol poslaný od pápeža s posolstvom do Francúzska (varovať pred rozkolom), potom bol postupne v rímskej kolaji špirituálom a rektorom, potom v Neapoli provinciálom. Od roku 1597 bol teológom pápeža Klementa VIII., ktorý ho menoval v roku 1599 kardinálom. Pápež Pavol V. ho znova povolal na svoj dvor, kde horlivo pracoval v kongregáciách. Na sklonku svojho života žil v ústraní noviciátneho jezuitského domu, kde zomrel 17. októbra 1621. Svätosť jeho života bola uznávaná hneď po smrti. Po procese blahorečenia, ktorý hlavne pre vonkajšie prekážky trval celé storočie (začatý bol v roku 1627), bol 13. mája 1923 blahorečený, 29. júna 1930 svätorečený, v roku 1931 prehlásený za cirkevného učiteľa a v roku 1932 bol so svätým Karolom Boromejským ustanovený patrónom katechetického výuky.

Svätý Róbert Bellarmin patrí k najväčším mužom svojej doby a k popredným obhajcom Cirkvi proti protestantizmu v 16. a 17. storočí. Jeho známe Kontroverzie, hájace cirkevnú náuku proti súdobým bludom, sú veľdielom katolíckej bohovedy. Vynikajú jasnosťou, pokojom a dôkladnosťou. Zasiáhli mocne do náboženských bojov, vyvolaných protestantizmom. Do začiatku 18. storočia boli vydané 120krát. Z iných spisov svätého učiteľa vyniká „Výklad všetkých žalmov“ (previaty hlbokou zbožnosťou) a potom obsiahle dielo „O cirkevných spisovateľoch“ (siahajúcich až do roku 1500). Tieto práce boli prijaté v učených kruhoch i medzi protestantmi s veľkým uznaním. K nevšednej obľube došli svätcové „Katechizmy“ (veľký i malý). Preložené boli do mnohých jazykov. Veľký katechizmus bol preložený i do češtiny J. Fergusom T. J. pod názvom „Kresťanské učenie“ v Prahe 1636. Z ďalších početných bohovedných i asketických spisov (ktoré vyšli súborne v 12 zväzkoch) preložených do češtiny: „Nebeský žebřík, to jest vstupování mysli lidské od země do nebe“ r. 1630, „Umění křesťanské aneb příprava k dobré smrti“ r. 1630 (Jakubem Colensem T. J.).

Svätý učenec veľbí pravú múdrosť, ktorej požehnanie sám okúsil bohatou mierou. Nebeskú múdrosť si vyprosil hlavne svojimi modlitbami. Od mladosti bol mužom modlitby. Denne sa modlil celé cirkevné hodinky na kolenách, denne konal hodinové rozjímanie i pri najväčšej zaneprázdnenosti. (Jeho prázdninovým zotavením boli mesačné duchovné cvičenia.) Múdrosť ho naučila hlbokkej pokore. Na svätom učencovi a cirkevnom hodnostárovi nebolo ani tieňu samolúbosti alebo túžby po márnej chvále a po ľudských počtách. Rmútil sa, keď bol chválený, a s plačom na kolenách prosil pápeža, aby ho nemenoval kardinálom. Ochetne podrobil svoje názory druhým a poslušne opravoval, čo bolo vytýkané od revízorov v jeho spisoch. S pokornou trpezlivosťou znášal, keď ho protivníci tupili, keď jeho knihy boli vo Francúzsku zakazované, i keď niektorí zo spolubratov proti nemu vystúpili. S pokorou svätých zniesol i dočasné neporozumenie samej

cirkevnej autority. Pápež Sixtus V. v prílišnej prísnosti dal jeden zväzok jeho Kontroverzií na index, pre svätcovu mienku o pápežovom panstve v časných veciach; zakrátko bol však zväzok z indexu vyškrtnutý a svätcovi sa dostalo zadosťučinenie.

Cesty Božej prozreteľnosti

Ondrej Hubert Fournet sa narodil 6. decembra 1752 zámožným rodičom na dedine Sv. Petra de Maillé pri Poitierse.

Ondrej bol nezbedný chlapec. Modliť sa, slušne sa správať, učiť sa – to všetko sa mu nepáčilo. Päť bratov mal kňazov, dve sestry rehoľnice. Jeho matka sa modlila, aby sa i on stal kňazom. Malý Ondrej však napísal do jednej svojej knižky: „Táto knižka patrí Ondrejovi Fournetovi. Je to dobrý chlapec, ale nechce ísť ani za mnícha ani za kňaza.“ Keď sa mu aj na gymnáziu dostávalo len samé káranie a tresty, utiekol domov; ale po nutnom výprasku sa musel vrátiť. Vyštudoval s ťažkosťami. Tiež na univerzite ho tešili len radovánky. Bol ľahkomyselný, ale nebol mravne skazený.

Ako mladý dôstojník sa zúčastnil exercícií. Osamote hovoril Boh k Ondrejovi. A nie nadarmo. Ondrej sa zriekol veselého vojenského života, vstúpil do seminára a stal sa kňazom. Kaplánoval u svojho strýka, neskôr sa stal farárom vo svojom rodisku. Ľudia ho milovali pre jeho štedrosť a láskavosť. Mal však ešte návyky z predošlého života. Bol pohostinný, miloval nádheru. Jazdil na krásnom koni.

Raz mala byť na fare hostina. Na stole sa ligotal strieborný príbor. Pán farár kontroloval, či je jedáleň v poriadku. Tu niekto zaklopal na dvere a akýsi žobrák prosil o almužnu. „Tu máte kus chleba,“ hovorí pán farár, „teraz nemám nič iné.“ Týmito slovami chcel žobráka odbiť, veď hostia mohli prísť každú chvíľu. Ale žobrák odpovedal: „Akože? Vy že nemáte nič iné? A stôl je samé striebro...“

Toto slovo vniklo ako meč do srdca pána farára. Znelo mu stále v ušiach. Kde nájsť vytúžený pokoj? Odišiel na desaťdňové exercície a vrátil sa úplne iný. Striebro predal a výťažok rozdal chudobným. Uspokojil sa s najchudobnejším pokrmom. Žil umŕtvene. Už nejazdil na koni, ale navštevoval chorých. Už nepozýval k sebe na hostinu vybranú spoločnosť, ale pozýval deti, aby ich učil katechizmus.

V tej dobe vypukla francúzska revolúcia. Ondrej utiekol do Španielska, avšak zakrátko sa vrátil, aby opusteným kresťanom potajomky slúžil svätými sviatosťami. Raz na Božie Telo slúžil v zámockom nádvorí svätú omšu pred veľkým zástupom ľudí. Žandári tam vbehli, ale boli tak ohromení, že mohol ľahko ujsť. Inokedy sedel v sedliackej izbe prestrojený za čeladníka. V tom prišli žandári pátrajúci po ňom. Sedlička k nemu pristúpila a dajúc mu poriadne zaucho hovorila: „Ty leňoch jeden! Urob pánom miesto! A choď kŕmiť dobytok!“ A obrátiac sa znenazdania k návšteve hovorila: „Prepáčte, páni, že som sa tak rozhorlila. Ale je to kríž s tou čeladňou.“ V potrestanom čeladníkovi nikto netušil Fourneta. A Fournet často rozprával túto historku dokladajúc rozmarne: „Tá sedlička mala ťažkú ruku! Cítil som tú ranu ešte dlho.“ Inokedy bol prekvapený na istom zámku. Nevedeli si rady, položili ho ako mŕtveho na posteľ, biely rubáš cez neho, horiace sviece k nemu, ženy akoby oplakávali mŕtveho. Hrdinovia sa zľakli majestátu smrti a odišli. Po revolúcii sa snažil zahojiť rany zasadené duchovnému životu. Konal misie a staral sa o výchovu mládeže. K tomu účelu založil „družinu svätého Kríža“.

V 68 rokoch sa odobral na odpočinok do mestečka La Paye, ale ani vtedy neochabla jeho horlivosť. Zvlášť kňazi ho vyhľadávali, aby sa mu spovedali. Zomrel 13. mája 1854. V roku 1926 bol prehlásený za blahoslaveného.

14. mája

Bonifác, mučeník

„Božie milosrdenstvo nemá mieru.“ (Sv. Augustín)

Za panovania ukrutného cisára Diokleciána žila v Ríme pôvabná a bohatá dievčina Aglaja. Bola síce kresťankou, avšak jej mravy dávali veriacim pohoršenie. Žila v hriešnom zväzku so správcom svojich majetkom Bonifácom, ktorý bol okrem toho opilec.

Obaja títo ľudia zotrúvali veľa rokov v smrteľnom hriechu, ale pritom boli veľmi dobročinní. Preto im dal Boh milosť, že spoznali svoju hriešnosť a snažili sa robiť pokánie. Raz povedala Aglaja Bonifácovi: „Vieš dobre, do akej priepasti hriechu sme my nešťastníci upadli, pretože sme nemysleli na Boží súd. Počula som však, že kto vzýva svätých mučeníkov a ctí ich ostatky, stane sa v súdny deň účastným ich slávy. Vieš

dobré, že potrebujeme obaja mocných príhovorcov u Boha. Vo východných krajinách vraj práve zúri prenasledovanie kresťanov. Nuž, cestuj do tých krajín a prinies odiaľ telo niektorého mučeníka! Vystavím mu na počesť svätýňu a dúfam, že na jeho príhovor dosiahneme od Boha úplné odpustenie hriechov.“ Bonifác odpovedal: „Urobím tak. Ale keby som tam ja podstúpil mučenícku smrť, prijmeš i moje umučené telo?“ Aglaja považujúc túto reč za žart povedala: „Mučenícka koruna sa nehodí hriešnikovi, len choď a urob, čo som ti povedala.“

Bonifác sa vydal s niekoľkými služobníkmi na cestu a prišiel do Tarzu v Kilikii. Tam dal svojich služobníkov do hostinca a šiel na námestie. Tu práve podstupovalo dvadsať kresťanov ukrutné muky za vieru. Bonifác začal bozkávať mučeníkov a povzbudzovať ich k vytrvalosti: „Bojujte statočne ďalej! Vytrvajte trošku, večná odmena vám je prichystaná!“ Vidiac to cisársky námestník Simplicius, pýtal sa ho: „Ty si kto?“ – „Som kresťan,“ odpovedal Bonifác, „a nemám vrúcnejšie pranie, než tiež umrieť pre Krista.“ I rozkázal Simplicius vrázať Bonifácovi za nechty triesky a liať mu do úst tekuté olovo. Na druhý deň vyniesol Simplicius rozsudok, aby bol Bonifác sťatý. Tak sa i stalo.

Medzitým čakali Bonifácovi služobníci v hostinci nevediac, čo sa stalo. Keď sa pán dlho nevracal, išli ho hľadať. Odbrali sa na námestie a tam našli Bonifácovo telo, vykúpili ho zlatom, pomazali drahými masťami, zaobalili do kmentu a zaviezli ho do Ríma. Aglaja vypočujúc ich správu, prijala mučeníkovo telo s veľkou úctivosťou, pochovala ho pri Latinskej ceste, postavila nad ostatky svätýne a rozdávať všetok svoj majetok, trávila život v kajúcnosti.

Sv. Augustín hovorí: „Ľudské hriechy majú svoj počet a svoju mieru, ale Božie milosrdenstvo mieru nemá.“ Avšak nesmie hriešnik toto Božie milosrdenstvo zneužívať; nesmie odkladať s pokáním, pretože nevie ani dňa ani hodiny, kedy zomrie. Sv. Augustín hovorí: „Boh nám dal bezpečný prístav pokánia, aby sme si pre svoje hriechy nezúfali, ale uložil nám tiež neznámy deň smrti, aby sme svoje hriechy nemnožili a na jeho milosrdenstvo sa opovážливо nespoliehali.“

15. mája Ján Krstiteľ de la Salle, vyznávač

Ján Krstiteľ de la Salle sa narodil dňa 30. apríla 1651 v Remeši. Za svoje povolanie si vyvolil stav duchovný a bol podľa vtedajšieho neblahého zvyku ustanovený kanonikom v Remeši, hoci mal len 15 rokov. Bohoslovie študoval v Paríži; bol spolužiakom Fenelona, neskoršieho spisovateľa a cambrayského arcibiskupa. Otec a matka zomreli, preto sa vrátil v roku 1672 do Remeša, aby sa postaral o mladších svojich bratov.

V tejto dobe zriadila istá bohobojná vdova, menom Mailleferová, v Darnetale pri Rouenu dievčenskú školu s bezplatným vyučovaním. Horlivý mešťan Adrián Niel chcel podobnú školu založiť i pre chlapcov a odobral sa do Remeša hľadať priaznivcov pre túto myšlienku. Tak sa zoznámili Ján a Niel; zriadili v Remeši vo farnosti sv. Morice prvú chlapčenskú náboženskú školu.

Ján de la Salle sa vzdal svojho výnosného kanonického postavenia, ba zriekol sa i svojho dedičstva po rodičoch; rozdal svoj majetok, asi 50tisíc frankov, chudobným a žil potom z almužny. Márne ho prehovárali priatelia, i sám arcibiskup, aby to nerobil. La Salle odpovedal: „Ako môžem chváliť chudobu, keď sám nebudem chudobný?“

Zakrátko sa k nemu pridalo niekoľko ušľachtilých mládencov, aby pod jeho vedením vyučovali a vychovávali mládež. La Salle konal s nimi duchovné cvičenie, predpísal im spoločný odev podľa spôsobu francúzskych kňazov, dal im názov „Bratia kresťanských škôl“ a uložil im, aby skladali jednoduché sľuby poslušnosti a vytrvalosti iba na tri roky. Školy prospievali, a Ján príjmu viac mladíkov schopných k učiteľstvu, zriadil zvláštny seminár pre vidieckych učiteľov. To bol prvý ústav tohto druhu.

Svetskí učitelia v Paríži však boli pobúrení, obávajúci sa, že budú školskými bratmi pripravení o zárobok. I vdrali sa násilne do príbytku bratov a okradli ich. Tiež podali na nich žalobu na súde. Ale spory sa skončili pre bratov priaznivo.

La Salle budoval školstvo na náboženskom podklade. Podľa jeho návodu jeden zo žiakov po každej polhodine volával: „Pripomeňme si, že sme vo svätej Božej prítomnosti.“ Učenie sa na minútu prerušilo, aby žiaci častejšie pamätali na Boha.

La Salle zavrhol krutú kázeň, ktorá vo vtedajšej dobe vládla. Napísal istému školskému bratovi: „Zaprisahám vás pre lásku Božiu, nebite rukou! Bitím nepritiahnete človeka k Bohu a ku cnosti.“ A tak

zmizol telesný trest z bratských škôl. La Salle napísal: „Nestačí, aby učiteľ žiadal od žiakov, aby mlčali, ak nemlčí sám.“

La Sallove školy prospievali. Sv. Ján Vianney povedal: „Keby som nebol kňazom, prial by som si byť bratom kresťanských škôl.“

Raz nakladali dvaja predstavení s novicmi nad dovolenú mieru prísne. Jeden z novicov podal na nich žalobu. Toho sa chopili nepriatelia družiny, svetskí učetelia a jansenisti, a podali sťažnosť k parížskemu arcibiskupovi. Arcibiskup de Noailles, jansenisticky zmysľajúci, rozhodol, aby bol družine daný iný predstavený; Ján vraj je príliš prísny. La Salle poslúchol, ale bratia prehlásili, že radšej z družiny vystúpia, než by sa vzdali svojho milovaného predstaveného. La Salle sa odobral teda k arcibiskupovi vyžiadať pre bratov odpustenie. Arcibiskup chcel práve odcestovať; chladne vypočul Jána, ktorý kľáčiac svoju žiadosť prednášal, nechal ho kľáčať, neodpovedal mu, nasadol do voza a odišiel. La Salle mlčky niesol toto pokorenie. Svetskí učetelia podali po tretí raz sťažnosť proti bratom, že síce vyučujú podľa svojich pravidiel bezplatne, ale že prijímajú do svojich škôl žiakov bez rozdielu, neskúmajúc, či sú chudobní či nie. Tentokrát skončil spor odsúdením bratov. La Sallovi bolo zakázané, aby neprijímal žiakov, ktorí sa nemôžu preukázať vysvedčením chudoby; okrem toho bol odsúdený zaplatiť za každého brata 50 frankov pokutu. Luza, od svetských učiteľov poštvaná, vydrancovala dom bratov, a preto La Sallovi nezostávalo nič iné, než odísť z Paríža.

Ešte jedna skúška doľahla bolestne na La Salla. Istý mladý, dvadsaťdvaročný abbé, menom Klement, poznajúc jeho školy, zaumienil si založiť ústav pre dedinských učiteľov. Žiadal La Salla, aby mu bol nápomocný. La Salle najprv odopieral, ale potom sľúbil Klementovi svoju podporu. Klement kúpil za 13tisíc frankov v Paríži dom a prostredníctvom istého Rogiera prehovoril La Salla, aby sa 2500 frankami zúčastnil kúpy. La Salle súhlasil. Ale krátko nato bol na súde žalovaný, že vraj zvedol maloletého Klementa k nevýhodnej kúpe onoho domu. La Salle ušiel svojim nepriateľom a odobral sa do Provence. Cestou zažil pri svojich bratoch nielen radosti, ale i žalosti. V meste Mende mu bratia odopreli poslušnosť a vyhnaní ho z domu.

Uvedieme ešte niektoré drobné príhody z jeho života. Na ceste z Grenobla do Paríža išiel na koni, ktorého mu zomdlenému poskytla istá osoba. Ján sa modlil a kôň vošiel do otvorenej záhrady. Majiteľ vyšiel a vyťal Jánovi po ústach. La Salle padol pred ním na kolená a prosil o odpustenie. Majiteľ udivený vykotal slovo ospravedlnenia a odišiel.

Raz ho šklbali dvaja tuláci za plášť. „Závidíte mi tento plášť? Vezmite si ho!“ Vzali, ale vidiac, že je chatrný, vrátili ho.

Inokedy bol Ján volaný do Bastily k uväznenému kňazovi. Kňaz mal rozodranú kleriku, pokrytú hmyzom. Ján povedal po spovedi: „Vezmem si niečo na pamiatku. Vymeňme si kleriky!“ Stalo sa.

Ján neobyčajne zbožne slúžil svätú omšu. Cudzí kňazi sa na neho pýtali: „Kto je ten kňaz, ktorého tvár žiari, akoby na Boha už nazeral?“

Pripraviac sa na kresťanskú smrť, zomrel na Veľký piatok 7. apríla 1719.

„Po tom poznajú, že ste moji učeníci...“ (Jn13,35)

Rímsky cisár potreboval vojakov. Boli najímaní tiež v Egypte. Bez okolkov bol tiež vzatý mladý Pachom. Na lodi odišli odvedenci do hlavného mesta. Boli prísne strážení, aby nikto neutiekol. Zachádzalo sa s nimi tvrdo. Trápil ich hlad.

Večer prichádzali k mladým vojakom dobrí ľudia a prinášali im potraviny a iné veci, ktoré potrebovali. Pachom sa čudoval tejto láskavosti. Títo ľudia neboli ako ostatní. Pýtal sa na nich a dozvedel sa, že sú to kresťania, ktorí práve cudzím, nešťastným a utláčaným preukazujú účinnú lásku. To vzbudilo ešte viac jeho zvedavosť. Dozvedel sa o Ježišovi Kristovi, že z lásky k ľuďom zomrel na kríži. S údivom počul, že sa stúpenci tohto Ukrižovaného vzdávajú pozemských pôžitkov, aby získali nebeské statky.

Nový svet sa otvoril mladému Egyptanovi. Jeho šľachetné srdce túžilo po náboženstve, ktoré by ho povznieslo nad svet a jeho žiadosti. Keď bol osamote, modlil sa plný vrúcnosti: „Bože, Stvoriteľ neba a zeme, ak mnou, najnižším zo všetkých ľudí, nepohrdneš a pomôžeš mi, aby som poznal pravdu a bol vyslobodený, chcem sa riadiť jedine tvojou vôľou. Chcem milovať všetkých ľudí a obetovať sa za nich, ak to ty žiadaš.“

Modlitba šľachetného pohana bola vypočutá. Bol uzatvorený mier, mladí vojaci boli prepustení domov. Pachom nechcel už ísť do svojho pohanského domova. Šiel do samoty, dal sa poučiť o kresťanskej viere, pôstom a modlitbami sa pripravil a na veľkonočné sviatky bol svätým krstom znovuzrodený pre Krista.

Pachom sa stal pustovníkom a prvým zakladateľom kláštorov. Prvý zhromažďoval pustovníkov v jednu rehoľnú spoločnosť, dal im spoločné pravidlá, denný poriadok a viedol ich k dokonalému životu. Bol svojim mníchom pravým otcom a vzdelával ich nie len slovami, ale predovšetkým príkladom.

Raz ho premohla trochu netrpezlivosť. Vo svätej skrúšenosti si pred Bohom vyčítal: „Bože, ako môžem dávať životné pravidlá tým, ktorých si povolal do spoločenstva so mnou, keď sám som vopred nepriateľa nepremohol?“

Pri opatrovaní bratov chorých na mor, sa sám nakazil a ochorel. Veľmi trpel. Prosil brata ošetrovateľa, aby mu dal ľahšiu prikrývku. Keď však umierajúci poznal, akú veľkú úľavu si tým pripravil, nariadil: „Vezmi prikrývku ihneď preč; nepatrí sa, aby som mal v niečom väčšie pohodlie než majú bratia.“ Tak zomrel.

16. mája

Ján Nepomucký, mučeník, český patrón Ubald, biskup a vyznávač

Sv. Ján Nepomucký sa narodil okolo roku 1340 v meste Nepomuk (Inak tiež „Pomuk“ nazývanom). Jeho otec sa volal Welflin a bol mestským richtárom. Prvé vzdelanie nadobudol Ján v nepomuckom kláštore; pôsobilo mu veľké potešenie, keď mohol prisluhovať kňazovi pri svätej omši. Štúdiá dokončil na vysokej škole pražskej a už v roku 1372 ho arcibiskup Ján Očko z Vlašimi menoval cisárskym notárom.

Po smrti Jána Očka nastúpil nový arcibiskup Ján z Jenštejna; i ten venoval Jánovi plnú dôveru. Ján bol menovaný farárom u sv. Havla na Starom Meste, dával sa však podľa vtedajšieho nechválneho zvyku zastupovať striedačom(kňaz, ktorý nemal vlastnú farnosť a nechal sa najímať za peniaze). Podľa príkladu iných sa dal i Ján v pokročilom veku zapísať do počtu poslucháčov vysokých škôl a po šesťročnom štúdiu bol prehlásený „doktorom práva“. V roku 1388 sa Ján stal členom kolegiátnej vyšehradskej kapitoly, zriekol sa fary u sv. Havla, vymeniac túto faru so žateckým arcidiakonom. S týmto úradom bolo spojené členstvo metropolitnej kapitoly u sv. Víta. Arcibiskup Ján z Jenštejna menoval Jána svojim generálnym vikárom.

Vtedy vládol kráľ Václav IV. (1387-1419), naklonený k nestriednosti a ukrutnosti. V roku 1389 sa druhý raz oženil a vzal si za manželku Žofiu, dcéru mníchovského vojvodu Jána. Nezachoval jej však vernosť, a aby akosi upokojil svoje vlastné svedomie, podozrieval kráľovnú z toho, čoho sa sám dopúšťal. Vediač, že sa často spovedávala Jánovi Nepomuckému, zavolať ho k sebe a prudko udril na neho, aby mu vyzradil, z čoho sa mu kráľovná tak často spovedá. Ján odpovedal: „Kráľ a pane! Ja to iste v pamäti nemám a keby som mal, nebolo by slušné to prezradiť. Vám sa tiež nepatrí pýtať sa na to.“ Kráľ sa vyhrážal Jánovi, ale nepomstil sa mu hneď. Vedel dobre, že usmrtiť kňaza pre spovedné tajomstvo by bolo neslýchaným činom a vyvolalo by to búрку odporu. Preto si zaumienil vyčkať na vhodnú príležitosť, aby mohol pomstu vykonať.

Príležitosť k pomste sa zakrátko naskytila. Kráľ mal v úmysle urobiť svojho syna Hynka Pluha opäťom v Kladruchoch pri Striebre, až staručký opát Racek zomrie. Opát Racek zomrel na začiatku roku 1393. Mnisi však okolo 7. marca zvolili nového opáta Olena a oznámili mu voľbu podľa cirkevného práva arcibiskupovi; ten dal voľbu vyhlásiť, a keď v zákonnej lehote nebola daná žiadna námietka, dal generálny vikár Ján Nepomucký dňa 10. marca opátovi Olenovi cirkevné potvrdenie.

Kráľ bol práve na hrade Žebrák. Dozvediac sa, čo sa stalo, ponáhlal sa do Prahy soptiac hnevom. Odobral sa do kláštora maltézskych rytierov na Malej Strane. Arcibiskup sa tam tiež dostavil. Akonáhle kráľ zbadal arcibiskupa, zmocnil sa ho znovu hnev. Rozkázal svojim ľuďom, aby odvedli arcibiskupa, Puchníka, Jána Nepomuckého, Václava, míšeňského prepošta, a iných na hrad, kde s nimi bude začaté vyšetrowanie. Arcibiskupa však odvedli jeho zbrojnoši domov.

Keď prišiel kráľ na hrad, rozkázal, aby Ján Nepomucký, Puchník, Václav a hofmajster Nepr boli so zviazanými rukami zavedení do mučiarny na Staromestskej radnici. Večer prišiel kráľ do mučiarny a rozkázal katovi, aby pred jeho očami mučil Jána a Puchníka a by ich páľil pochodňami a sviecami na boku. Sám chytil pochodne a páľil oboch generálnych vikárov. Najkrutejšie zaobchádzal s Jánom Nepomuckým. Potom nariadil, aby všetci štyria odsúdenci boli utopení. Avšak spamätal sa a dal notárom napísať listinu, v ktorej všetci sľubujú, že o svojom mučení nikomu nič nepovedia. Puchník, Václav a Nepr listinu podpísali a boli prepustení. Jediný Ján Nepomucký zostal neoblomný, znášajúc trpezlivo hrozné mučenie. Kráľ sa nemohol nasýtiť pomstychtivosti, strhol Jána k zemi, šliapal po ňom a napokon rozkázal, aby bol utopený. Tak sa stalo 20. marca 1393 asi o deviatej hodine večer.

17. mája Paschal Baylon, vyznávač „Blahoslavení chudobní duchom!“

Paschalis Baylon sa narodil v roku 1540 v Torre Formose v Aragónii roľníckym rodičom. Boli tak chudobní, že nemohli Paschala posielat' do školy. Paschal musel pásť ovce; aby sa však naučil čítať, bral si na pastvu knižku a prosieval okoloidúcich, aby ho naučili čítať písmená. Bol bystrého rozumu, a tak sa rýchlo naučil čítať. Čítal potom najradšej život Pána Ježiša Krista a životopisy svätých. Keď sa iní mladí pastieri hrali a šantili, Paschal zašiel do Pánovho chrámu, aby uctil klaňaním Sviatosť Oltárnu a aby sa pomodlil pred oltárom Matky Božej. Vydlabal si na konci svojej palice obrázok Panny Márie, nad obrázok dal krížik a potom postavil palicu s obrázkom a krížom do zeme a pokľaknúc konal svoje obvyklé modlitby. Tak prospieval v nežnej zbožnosti.

Z lásky k chudobnému Spasiteľovi chcel byť tiež Paschal chudobný. Preto už ak chlapec chodieval bosý. Chcel vstúpiť do kláštora. Jeho jeden priateľ mu radil, aby vstúpil do blízkeho kláštora, že vraj má tento kláštor veľa príjmov. To však práve pohlo Paschala k tomu, že tam nevstúpil.

Po dlhých modlitbách spoznal, že má vstúpiť k bosým františkánom. Rozlúčil sa s rodičmi a súrodencami, aby hľadal nový kláštor. Bratia mu chceli dať dedičný podiel, on však odpovedal, že mu stačí Boh. Prišiel do Valencie, ale ako neznámy nemohol byť prijatý do kláštora. Preto prijal službu pastiera. Keď jeho stádo spôsobilo susedom nepatrnú škodu, poznačil si to a pri výplate všetko nahradil. Za túto svedomitosť sa mu od spolupastierov dostalo posmechu. On však odpovedal: „Mnohé maličkosti vedú tiež človeka do pekla.“ Niekedy škodu nahradzoval tým, že bezplatne pomáhal na žatve.

Raz šafár, chtiac uhasiť počas veľkej horúčavy smäd, vyzval Paschala, aby mu šiel odtrhnúť do cudzej vinice niekoľko bobúľ hrozna, a k výzve pridal i hrozbu. Ale Paschal to rozhodne odmietol hovoriac: „**To nie je moje hrozno a som pripravený radšej sa dať rozsekať na kusy, než by som sa dopustil hriechu krádeže.**“ Tiež svojich druhov v službe poučoval a viedol ich k dobrému; neostýchal sa prísne ich pokarhať, kedykoľvek sa dopustili zlého skutku.

O niekoľko rokov sa odvážil požiadať v kláštore o prijatie. Keďže jeho zbožnosť bola známa, bol prijatý a zakrátko sa stal vrátnikom. Jeho životným heslom bolo: „Človek má mať srdce k Bohu ako dieťa, k blížnemu ako matka, k sebe ako sudca.“ Mal na starosti chudobných. K nim skutočne pristupoval s materinským srdcom. Keď nič nemal, čo by im dal, šiel do záhrady, natrhal tam niekoľko kvetín a dal chudobným ospravedlňujúc sa, že inokedy im dá zasa niečo k jedlu.

Bol dokonale poslušný svojim predstaveným. Konal ochotne i najobtiažnejšie práce. Usilovne sa stránil i všedného hriechu, i tieňu hriechu, a to s väčšou svedomitosťou, než sa mnohí ľudia chránia smrteľného hriechu. Pritom bol veselý; pri práci si ticho prespevoval; nepoddával sa škrupulanstvu; škrupulanstvo nazval „blchami svedomia“. Jeho myseľ bola svieža, jeho reč veselá, áno žartovná. Raz mu bolo uložené, aby doniesol list rádovému generálovi, ktorý bol práve v Paríži. Vo Francúzsku vládli hugenoti, vášniví kalvíni. Paschal nedbajúc na obtiaže a nebezpečenstvo, vydal sa na cestu. Hugenoti vidiac rehoľný odev, hádzali po Paschalovi kamene, bili ho obuškom, až mu zostala navždy bolestná rana. Ale rozkaz vykonal a vrátiac sa z ďalekej cesty začal ihneď konať svoje obvyklé práce.

Raz mu guardián vytýkal, že je príliš štedrý; keď vraj príde mnoho chudobných, nemusí sa každému niečo dať. Nato Paschal odpovedal: „**Keby však prišlo dvanásť chudobných a ja dám len desiatim, mohol by práve medzi tými dvoma, ktorých som odmietol, byť Ježiš Kristus.**“

Keď mu lekár oznámil, že umrie, povedal: „Ešte nikdy som nedostal radostnejšiu správu.“ Zomrel 52 ročný 17. mája 1592.

18. mája Venancius, mučeník

Mladistvý (15 ročný) mučeník, ktorý zomrel mimoriadne hrdinskou smrťou vo svojom rodisku Kamerino za Deciovho prenasledovania (249-251). Podľa mučeníckych akt podstúpil neslýchane kruté muky. Bol bičovaný, pálený pochodňami a hlavou dole zavesený nad žeravé uhlie. Polomŕtvy bol pohodený šelmám; keď ho však ušetrili, bol s'atý. Hrdinstvom mladistvého mučeníka sa obrátilo mnoho pohanov.

Brat „Bohu vd'aka“.

Félix z Kantalicia sa narodil v roku 1513 v mestečku Kantalicio na úpäti Apenín v Umbrii chudobným rodičom roľníkom. Pre chudobu nemohol chodiť do školy; pomáhal otcovi pracovať na poli a pásol ovce. Od matky sa naučil hlavné náboženské nauky. K zbožnosti ho povzbudzovalo všetko, čo videl a počul v prírode.

Keď mal 12 rokov, vstúpil do služby u istého mešťana v Citta Ducale a pásol stáda. Vstával zavčas rána, aby sa mohol zúčastniť na svätej omši; v nedeľu si dával čítať z duchovných kníh; zvlášť život Otcov púšte ho veľmi zaujímal. Čudoval sa týmto vzorom starokresťanského sebazáporu, že pri svojej chudobe a pokore boli s Bohom spojení a tak šťastní. Žiadal o prijatie do kapucínskeho kláštora v Citta Ducale. Ale nebol do kláštora ihneď prijatý. Guardián mu spočiatku navrhoval, že má radšej zostať vo svete, živiť sa prácou svojich rúk, lebo je zdravý a silný, a dodal dosť nevlúdne, že sa nemá domnievať, akoby v kláštore čakali naň blahobyť a pohodlie; napokon ho zaviedol pred kríž, ukázal mu na kríž Ukrižovaného a hovoril: „Hľa! Pozri, komu sa má rehoľník pripodobňovať!“ Félix pokrľakol a hovoril: „Boh mi je svedkom, že v kláštore nič iného nehľadám, než aby som mohol Krista nasledovať!“ Tak bol Félix prijatý a osvedčoval veľkú horlivosť v zachovávaní rehoľných pravidiel i v konaní uložených prác. Čítať nevedel a hovorieval, že mu stačí šesť písmen, a to päť červených, ktorými rozumel päť Kristových rán, a jedno biele, ktorým myslel Pannu Máriu.

Po krátkom pobyte v Tivoli odišiel Félix do Ríma a bol tam ustanovený zberateľom almužien pre tamojší kláštor. Túto prácu konal deň čo deň, za sálajúceho tepla i za daždivého počasia. Často nosieval veľké bremená, ale nikdy nereptal; bol sviežej a veselej mysle.

Mal vo zvyku každého pozdraviť slovom: Deo gratias, Bohu vd'aka. Preto mu v Ríme nehovorili inak než „fráter Deo gratias“.

Deti, kedykoľvek ho zbadali, bežali za ním volajúc: „Deo gratias, brat Félix!“; bozkávali mu ruky, brali ho za povraz, ťahali ho za rehoľné rúcho a túlili sa k nemu. On sa ich potom vypytoval, či sa radi modlia, či sa dobre učia, pomodlil sa s nimi alebo s nimi zaspieval slohu nejakej zbožnej pesničky, a keď odchádzali, volával za nimi: „Deo gratias, deti moje! Boh vám žehnaj! Deo gratias!“

So sv. Filipom Nerejským bol v najlepšom priateľstve. Milovali sa ako bratia. Keď sa stretli, bozkávali sa navzájom ruky, alebo kľakli jeden pred druhým a žartovali spolu ako deti v nevinnosti a prostote.

Istý kardinál ochorel na smrť a poslali si pre brata Félixu. Félix prišiel a povedal: „Deo gratias!“; uchoпил sklúčeného kardinála za ruku a povedal: „Nuž teda, pane, volajte so mnou, ako zbožne môžete: Deo gratias!“ Kardinál vyslovil tieto slová, hneď sa cítil veselší a povedal: „Félix má pravdu, skutočne sa patrí Pánu Bohu za všetko ďakovať.“ Ale táto reč sa nepáčila bratovi Félixovi, preto povedal: „Nie tak! Nie tak! Takáto nádej vám nemá dávať radosť, ale iná: pohliadnite k nebu a volajte: „Deo gratias“, zato, že vás Boh vezme do neba!“ Chorý so slovami: „Deo gratias“ na perách zomrel.

K hriešnikom dokázal byť Félix tiež rázny. Raz sa stretol s roztopašným mladíkom. Zavolať na neho: „Nešťastník! Už zasa ideš hrešiť? Čo nevieš, že umrieš a že bežíš do pekla?“

Istý kardinál sa pýtal Félixu, či sa pri svojej starobe nemieni vzdať svojej namáhavej služby, aby si oddýchol. Félix odpovedal: „**Bože uchovaj, aby som svojmu telu doprial pohodlie, ved' je nato, aby pracovalo a trpelo. Vojak má zomrieť s mečom v ruke; osol, moje telo, pod bremenom.**“

40 rokov konal Félix svoju kláštornú službu. Napokon dostal bolestnú zimnicu. So slovami „Deo gratias“ zosnul tíško v Pánovi 18. mája 1587.

19. mája

Peter Celestín, pápež a vyznávač

Celestín V., pápež (1294) sa volal predtým Peter. Narodil sa v Isernii (Sergna v Neapole). Hoci bol z chudobnej rodiny a mal 11 súrodencov, študoval za kňaza. Ale pred svätením utiekol do samoty v Murone a tam žil ako egyptskí pustovníci. Aby mohol lepšie slúžiť ľuďom, dal sa vysvätiť za kňaza. Pridružilo sa k nemu niekoľko mužov.

V mieri s Bohom i s ľuďmi žil 60 rokov. Keď sa ako 80 ročný stavec pripravoval na smrť, stalo sa niečo nečakané. Prišli k nemu traja biskupi a oznámili mu, že bol 5. júla zvolený za pápeža. Keď spozorovali jeho preľaknutie, poukazovali na to, že Cirkev už dva roky nemá pápeža k veľkej škode duší. Peter odišiel

a nevrátil sa; utiekol do najhustejšieho krovia a skryl sa tam. Ľud ho však našiel a stavec sa smutne podrobil rozhodnutiu kardinálov.

Zakrátko však spoznal, že nestačí na tak ťažký úrad. Vo svojej добрote nedokázal nikomu odmietnuť žiadnu prosbu. Neapolský kráľ Karol II. ho obkľúčil kardinálmi, ktorí boli ochotnými kráľovskými nástrojmi. V skutočnosti riadil Cirkev Karol II. k svojmu vlastnému politickému prospechu. Ani sa neostýchal predložiť pápežovi k podpisu falšované listiny.

Horko ľutovali cirkevne zmýšľajúci kardináli chybnú voľbu. Latino Malabranka, ktorý sa najviac pre neho zasadil, umrel bolesťou. Jeho smrť omráčila pápeža ako blesk. Poradil sa s právnikmi, či sa môže vzdať pápež svojho úradu, a keď dostal kladnú odpoveď, predstúpil 13. decembra pred zhromaždených kardinálov a prehlásil im, že skladá svoj úrad do ich rúk a dáva im plnú moc, aby zvolili nového pápeža. Zatiaľ, čo sa prekvapení kardináli radili, Celestín odložil ticho pápežské odznaky a odev a obliekol si svoju starú pustovnícku kutňu.

Najradšej by bol ihneď peši odišiel do Murone. Avšak jeho nástupca pápež Bonifác VIII. sa obával, aby zlomyseľní ľudia nezneužili dobrotu starého kmeťa a nespôsobili v Cirkvi rozbroje alebo rozkol, preto ho dal odvieť na hrad Fumone, kde mu bola zriadená izbička podľa jeho obľúbenej pustovne. Tu zomrel 19. mája 1296.

Dnes slávime tiež sviatok sv. Emila, mučeníka.

Sv. Notker Balbulus bol svätohavelským mníchom vo Švajčiarsku. Dali mu príjmenie „balbulus“, to znamená „koktavý“, pretože mal ako Mojžiš ťažký jazyk: avšak tí, ktorí ho poznali mu hovorili „dobrý Notker“. Lebo kto potreboval radu, šiel k nemu; a keď niekto zmalomyslel, hľadal u neho povzbudenie; ten kto hrešil, u neho našiel pomoc, a kto bol chorý, prosil o jeho návštevu.

Notker bol nielen láskavý a skromný, ale tiež učený a múdry, preto ho tiež cisár Karol III. urobil svojím duchovným radcom.

Raz prišiel cisár do kláštora. Jeho dvorný kaplán vidiac Notkera, ako sa práve modlí, povedal pohŕdavo: „Pozrite, to je vraj najučenejší muž celej ríše. Chcem mu však dať otázku, na ktorej stroskotá celá jeho múdrosť.“ Obrátil sa ku svätcovi a povedal: „Povedz mi, čo teraz práve robí Pán Boh v nebi?“ Notker odpovedal akoby nič: „Robí to, čo robil vždy: pokorných povyšuje a pyšných ponizuje.“ Dvorania sa smiali, dvorný kaplán však očervenel a rýchlo odišiel.

Keď cisár odchádzal, dvorný kaplán sa vyšvihol na koňa, kôň sa však splašil, zhodil ho, takže zostal ležať s odretou tvárou a zlámanou nohou. Rýchlo k nemu pribehli rehoľní bratia a zanesli zraneného do kláštora. So všetkou starostlivosťou bol chorý ošetrovaný, ale noha sa nehojila. Ošetrovatelia povedali chorému: „Ak sa chceš uzdraviť, pros dobrého Notkera za odpustenie a za požehnanie!“ Ale jeho pýcha mu v tom bránila. Až vtedy, keď v noci boli bolesti takmer neznesiteľné, prosil s plačom bratov: „Zavolajte mne nehodnému zbožného Notkera, aby mi odpustil a požehnal!“ Zakrátko stál dobrý Notker pri jeho lôžku. Svätec nielen odpustil, ale aj sa za neho modlil. Chorý okamžite cítil úľavu a za niekoľko dní bol úplne zdravý nielen na tele, ale i na duši.

Notker si získal zásluhu na zvelebení cirkevného spevu. Jeho pieseň: „Media vita in morte sumus“ (Uprostred života sme v smrti) sa stala vojenskou piesňou križiakov.

Notker zomrel v roku 912. Sviatok má 6. apríla.

20. mája **Bernardín Sienský, vyznávač** **Tajomstvo moci slova**

Sv. Bernardín Sienský sa narodil v roku 1380 v meste Massa-Carrare v šľachtickej rodine Albizzeschi. Jeho otec zastával vysoký úrad v sienskej republike, zomrel však skoro, i jeho manželka, a tak chlapec v siedmich rokoch ochorel. Bol potom vychovávaný svojou tetou Dianou. Bernardín sa vyžíval v Božích službách a v úcte k Panne Márii. Už ako chlapec odriekaval svojim druhom, čo si zapamätal z kázní. Neskôr ho vzal strýko Krištof k sebe do Sieny a posielal ho do školy. Bernardín vynikal usilovnosťou a mravnosťou. Spolužiaci sa neodvažovali pred ním hovoriť nič neslušné. Zbadajúc prichádzať Bernardína, ustali v takom rozhovore hovoriac: „Ticho, Bernardín ide!“ Raz sa odvážil akýsi muž hovoriť nemravné reči pred Bernardínom; urazený mládenec ho udrel po ústach, aby zamĺkol. Iný nehanebný človek zvädzal raz

Bernardína k hriechu necudnosti; tu Bernardín zvolal svojich druhov a spoločne odohnali chlipníka blatom a kamením.

V roku 1400 bol v Taliansku mor. Tiež v Siene morová rana zachvátila mnoho ľudu. Nemocnica bola preplnená. Nikto sa neodvážil do nej vkročiť. Jediný Bernardín neklesal na mysli. Sám sa ujal správy nemocnice a pod jeho vedením dvanásť mladíkov slúžilo úbožiakom. Neskôr však Bernardín sám dostal zimnicu. Po uzdravení si zaumienil, že vstúpi do rádu sv. Františka. Rozdal všetok majetok zdedený po rodičoch a potom vstúpil do františkánskeho kláštora niekoľko míľ od Sieny. Vyvolil si ho, pretože tam bola prísna kázeň.

Bernardín sa chcel venovať kazateľskému úradu. Ale jeho rehoľní bratia namietali, že kláštor je chudobný a nemá teda potrebné knihy, a tiež, že Bernardín sám nemá potrebné vlastnosti a schopnosti, lebo má slabý a chrapľavý hlas. Bernardín vyvrátil ich námietky: knihy používal len vypožičané a hlas mu cvičením zosilnel a zmohutnel. Stal sa známym kazateľom.

Raz sa pýtali Bernardínovho spolubrata: „Ako to, že ty toľko nevykonáš kázaním ako Bernardín, hoci si učenejší a výrečnejší ako on.“ Na to odpovedal ten kazateľ: „Ja som takpovediac ako uhlie bez ohňa; keď sa mi iné mŕtve kúsky uhlia približujú, nerozpália sa. Bernardín je však ako kus uhlia, rozžeravený Božím duchom; a preto, keď sa k nemu iní priblížia, rozžeravia sa a horia, i keď predtým boli mŕtvi.“

Že nehladal seba, ale len Boha, vysvitá z tejto udalosti: Raz, keď na rozkaz predstavených chodil s jedným kláštorným bratom po Siene zbierajúc almužnu pre chudučký kláštor, hádzali nezbední výrastkovia po ňom blato a kamenie. Bernardín mlčal, a keď sa jeho spoločník na nezbedníkov rozhorlil, povedal mu pokojne: „Dopraj im predsa tejto radosti a nehnevaj sa, veď oni nám dávajú vítanú príležitosť, aby sme sa cvičili v trpezlivosti a takto šli cestou vedúcou do neba!“

Bernardín mal na kazateľnici ozdobnú okrúhlu dosku, na ktorej sa lesklo meno „Ježiš“ vo svätožiare. Jeho úmysel bol, aby šíril úctu k najsvätejšiemu menu Ježiš. Bol tiež šíriteľom úcty k sv. Jozefovi, o ktorom napísal krásne chválorečie.

Tí, ktorí boli v Bernardínových kázaniach pokarhaní, usilovali sa o to, aby bol urobený škodným. Keď nemohli jeho mravnej bezúhonnosti nič vyčítať, žalovali u pápeža, že zavádza rozličné novoty, napríklad dosku s menom Ježiš; vraj je to druh poverčivej modloslužby. Pápež Martin V. pohnal Bernardína na súd. Bernardín sa dostavil, zložil vyznanie viery a dokázal, že je čistý od akejkoľvek poverčivosti. Pápež preskúmal jeho písané kázanie a prehlásil Bernardína za nevinného.

K Bernardínovým žiakom patrí i sv. Ján Kapistrán. Keď sa Bernardín uberal do Neapola, bol blízka mesta Akvila zachvátený zimnicou, s ťažkosťami sa dovliekol do mesta, dal sa položiť na podlahu posypanú popolom a zosnul v Pánovi dňa 20. mája 1444 vo veku 64 rokov.

21. mája

„Kristus je môj život, umrieť zisk!“

Júlia pochádzala z bohatých kresťanských rodičov v Afrike. Bola za vpádu nepriateľov chytená a predaná do otroctva. Bola zavlčená do Sýrie, kde prišla do domu veľkoobchodníka Euzébia. Od detstva bola zvyknutá žiť spôsobom zámožných ľudí, ale tam musela konať najnižšie práce. Najprv jej bolo krušno a bolestne žiť v opustenosti, ale kresťanská viera jej poskytovala útechu a silu. Čítavala nábožné spisy, ktoré si potajomky priniesla z vlasti, nosila na hrdle obrázok Ukrižovaného a rada rozjímala o Pánovom utrpení.

Po niekoľkých rokoch sa Euzébius vydal na obchodnú cestu. Okrem iných služobníkov ho sprevádzala i Júlia. Lod' pristala na ostrove Korzika, kde pohanské obyvateľstvo práve konalo hlučnú slávnosť ku cti svojich bohov. Euzébius sa zúčastnil tejto slávnosti. Júlia zostala na lodi; keď sa jej domorodci pýtali, prečo sa nezúčastnila slávnosti, odpovedala: „Som kresťanka.“

Akonáhle sa o tom dozvedel vládár ostrova Félix, pýtal sa Euzébia, prečo trpí, aby jeho otrokyňa pohrdala bohmi. Euzébius odpovedal: „Viem, že moja otrokyňa je kresťanka. Všetky moje pokusy odvrátiť ju od kresťanskej viery boli márne. Pretože však je poslušná, vzdelaná a svedomitá, nekladím jej prekážky, aby žila podľa svojej viery.“ Félix požiadal Euzébia, aby mu predal alebo vymenil túto otrokyňu, avšak ten sa zdráhal.

Preto Félix použil lest'; dal Euzébia opiť vínom a medzitým dal predvolať Júliu. Dohováral jej, aby sa zriekla Kristovej viery. Sľuboval, že jej vráti slobodu a že ju vydá podľa jej šľachtického pôvodu. Júlia však odpovedala: „Zradou svojej viery si nechcem kúpiť ani slobodu, ani svetského ženícha. Som šťastná, že

slúžim Kristovi.“ Tu ju rozzúrený Félix udrel päšťou do tváre, až jej vyrinula krv z úst. Júlia na to povedala: **„Je to česť pre mňa, že som bitá po ústach ako Kristus, môj Pán.“** „Zriekneš sa teda Krista alebo nie?“ pýtal sa Félix. **„Nikdy sa nezrieknem Krista, i keby som preto mala byť pribitá na kríž ako môj Božský Vykupiteľ.“** Félix nato: „Stane sa ti podľa priania.“ I dal Júliu pribriť na kríž. Bolo to okolo roku 540.

22. mája Nehasme oheň ohňom!

Rita (skrátaná Margarita, t. j. perla) sa narodila v Rocca Porena v Umbrii. Mala jediné prianie: v kláštore sa úplne obetovať Bohu. Ale rodičia ju nútili k sobášu s mladým mužom Pavlom Ferdinandom. Manžel bol človek surový a už krátko po svadbe začal Ritu trýzniť výčitkami a hrozbami, áno i bitím.

Avšak práve v tejto skúške sa osvedčila pravá zbožnosť Božej služobnice. Na nadávky manžela odpovedala tichosťou a láskavosťou. Čím nespravodlivejšie s ňou manžel zachádzal, tým láskavejšia bola k nemu, tým viac sa snažila splniť každú jeho žiadosť.

Tak bol u manželov ustavičný zápas medzi hnevom a tichosťou, medzi násilím a trpiacou láskou, medzi nepravosťou a znášaním. Spočiatku tichosť manželky rozzúrila muža ešte viac. Rita však nepovolila; zostala tichá ako anjel. Tak zvíťazila v tomto zápase. Pavol začal premýšľať a spoznal, že nepravosť bola vždy na jeho strane. Už sa nehneval na svoju manželku, ale hneval sa nad svojím hnevom a svojou slabosťou, že nedokázal ovládnuť svoju prudkosť. Často, keď sa v ňom vzťahovala hnevливость, utiekol z domu, aby sa nedal strhnúť k nepravostiam, a nevrátil sa, až hnev pominul a mal zas sám seba v moci. Áno, jedného dňa sa stalo niečo neslýchaného: muž, kedysi tak tvrdý a náruživý, bol tak dojatý tichosťou svojej manželky, že sa vrhol pred ňou na kolená a prosil ju, aby mu všetko odpustila, čím jej dosiaľ ublížil; sľúbil jej zároveň, že sa bude snažiť, aby jej už nikdy neukrivil. Svoj sľub aj splnil.

To bolo víťazstvo tichosti a trepezlivosti nad hnevom. Tak sa splnilo slovo múdrehu Sirachovca: „Len na čas trpí trepezlivý, potom sa mu však doplatí radosťou.“ (Sir1,29) Od tej doby žili manželia vo svornosti, až bol v osemnástom roku manželstva Pavol zavraždený. Synovia pomýšľali na krvnú pomstu. Matka sa za nich modlila, aby ich Boh radšej povolal do večnosti, než aby sa výkonom pomsty prehrešili; obaja potom zakrátko zomreli.

Rita vstúpila do augustiánskeho kláštora v Kascii. Trpela hroznými vredmi a pre zápach musela bývať oddelene od druhých. Sväto žila a sväto skonala v roku 1407. Jej telo sa podivuhodne premenilo, rany sa zacelili a jej izbietka bola plná ľúbeznej vône. Jej sviatok je 22. mája.

„Oheň nemôže byť uhasený ohňom,“ hovorí sv. Ján Zlatoústý, „taktiež hnev nemôže byť premožený hnevom. Avšak čo je voda pre oheň, to je tichosť a prívetivosť pre hnev.“ (Hom. 58 in Gen.) **Ježišu, tichý a pokorný srdcom, sprav srdce moje podľa srdca svojho!**

23. mája „Je len jedna pravá Cirkev.“

Ondrej Bobola sa narodil v roku 1592 z rodu českých rytierov Bobolov. Tento rod sa za panovania Václava II., českého a poľského kráľa, usadil v Sandomerskom vojvodstve v Malej Polse.

Zbožný devätnásťročný mládenec vstúpil vo Vilne do Ježišovho Tovarišstva a vynikal horlivosťou a svätosťou. Po vysvätení na kňaza sa stal kazateľom a svedníkom pri chráme svätého Kazimíra vo Vilne. Jeho horlivosť mala veľké úspechy. Mnoho rozkolníkov sa jeho vplyvom vrátilo do katolíckej Cirkvi. Nedbal na ťažkosti, ktoré musel prekonávať v krajinách spustošených vojnami. Často bol nútený nocovať pod šírým nebom a uspokojiť sa s kúskom vysušeného chleba.

Rozkolníci nenávideli Ondreja, prezývali ho dušechvatom, štvli proti nemu mládež, ktorá kedykoľvek ho zbadala, posmievala sa mu a hádzala po ňom blato. Najväčšími jeho odporcami boli rozkolnícki popovia, ktorí nevediac čeliť jeho vedomosti, štvli proti nemu ľud.

Vtedajšia doba za kráľa Jána Kazimíra bola plná zmätkov a búrok. Kozáci sa spojili s Tatármi a porazili poľské vojsko. Ruský cár Alexej Michailovič vtrhol s vojskom až k Vilne, švédsky kráľ Karol Gustáv vnikol až ku Krakovu. V roku 1656 bolo uzavreté prímerie medzi Poliakmi a Rusmi, potom nasledovalo prímerie medzi Poliakmi a Švédmi. Kozáci tiahli litovským Polesím do svojho tábora za Dneper.

Cestou plienili dediny a sužovali katolíkov. Keď počuli od rozkolníkov o horlivom kňazovi Ondrejovi, začali po ňom pátrať.

Ondrej bol práve v dedine Poradylna pri meste Pinsk a slúžil svätú omšu. Po svätej omši mu bolo oznámené, že ho hľadajú kozáci. Katolíci mu zaobstarali voz, na ktorom s jedným rehoľným bratom ušiel. Na dvore Mohylny zbadal pohonič blížiacich sa kozákov. Zoskočil z voza a utiekol do lesa. Ondrej spoznal, že mu hrozí nebezpečenstvo smrti. Preto zostúpil z voza, pokľakol a modlil sa: „Staň sa, ó Pane, tvoja vôľa!“ V tej chvíli sa prihnali kozáci a zrazili ho k zemi. Ondrej nedbajúc na svoju vlastnú tieseň, prosil, aby jeho sprievodca bol prepustený na slobodu, čo sa aj stalo.

Kozáci nakladali s Ondrejom nevýslovne kruto. Vliekli ho k blízkeму stromu, priviazali a zbičovali do krvi. Potom ho priviazali povrazom za krk ku dvom koňom a hnali ho tak do Janova. Tam bol predvedený kozáckemu stotníkovi. Ten sa ho pýtal: „Ty si onen pes, ktorý zvádza ľud? Zriekni sa pápežstva, síce...!“ Ondrej odpovedal: „Som kňaz Ježišovho Tovarišstva. Vyznávam, že je len jedna pravá, a to katolícka Cirkev, a som pripravený za túto svoju Cirkev a vieru trpieť a umrieť podľa príkladu apoštolov a mučeníkov.“ Keď mu stotník pohrozil smrťou, ak neodpadne k rozkolu, Ondrej ho napomenul, aby sa radšej on vrátil do katolíckej Cirkvi. Stotník zúrilo, sekol Ondreja mečom tak, že klesol. Keď potom obrátil svoje oči k nebu, vypichol mu jeden kozák dýkou oko.

Potom položil Ondreja na stôl a pálili ho smolenicou na prsiach. Nožom mu odrezali kožu na plešine, na dlaniach a prstoch, hovoriac, aby vlastnou krvou dospel k rozumu. Vrážali mu triesky za nechty, vytrhli mu jazyk. Odrezali mu nos a uši. Zohavili ho hrozným spôsobom. Napokon ho odvliekli na smetisko a odišli. Keď niekoľko nebojácnych katolíkov prišlo umierajúcemu na pomoc, stotník priskočil a šablou rozťal trpiteľovi hlavu 16. mája 1657.

24. mája

„Láska premáha všetko.“ (1Kor13)

František Mária Libermann sa narodil 12. apríla 1804 v Saverne v južnom Alsasku ako rabínov syn. Jakub, tak znelo jeho pôvodné meno, sa mal stať tiež rabínom. Starší Jakubov brat sa dal i s manželkou pokrstiť, iní dvaja bratia ho nasledovali. Jakub stratil vieru v Božie zjavenie a stal sa racionalistom. Čítaním evanjelia bol však opäť privedený k viere, dal sa v roku 1826 pokrstiť a stal sa úprimným katolíkom, akoby bol vyrástol v katolíckom ovzduší. Chcel sa stať kňazom; bol prijatý do seminára sv. Suplicie v Paríži. Pokorný, umŕtvený, horlivý konvertita si získal lásku všetkých.

Ako sa tešil novo pokrstený František Mária, že bude ako kňaz slúžiť Bohu pri oltári a pracovať pre Jeho česť! Ale jedného dňa, keď sa spovedal, začal sa triasť na celom tele, tvár sa mu křčovito stiahla, oči zhasínali, pery sa pokryli penou, ruky sa zvíjali v křčoch a on bez zmyslov padol k zemi: stal sa obeťou epilepsie. Cirkev zabraňuje tým, ktorí sú postihnutí touto chorobou, prístup ku kňazskému stavu. Lekári prehlásili, že ak táto choroba zastihne človeka po veku 25 rokov, je nevyliciteľná. A Libermann mal už 26 rokov.

Predstavený teda oznámil chorému, že musí opustiť seminár. Boží sluha prijal túto správu s oddanosťou. Povedal: „Ráčte mi láskavo, pán riaditeľ, udať deň, kedy mám opustiť tento dom.“ – „A kam sa mienite odobrať?“ – „Sám neviem; isté je však, že o svete už nechcem počuť; Pán, ako pevne dúfam, sa postará o moju budúcnosť.“ Predstavený bol dojatý až k slzám a ponúkol mu, aby zostal v seminári. František zostal a konal tam služobné práce.

Ľudia postihnutí epilepsiou bývajú obyčajne nestáli a často neznesiteľní; po záchvate choroby bývajú smutní, zahanbení a veľmi vznetliví. Prichádzajú na nich trudnomyselnosť a náklonnosť k sebevražde.

Raz šiel Libermann po parížskom moste s mladým seminaristom, zmietaným pochybnosťami o svojom povolání. Libermann sa ho snažil potešiť a vzbudiť v ňom dôveru v Boha. Mládenec však namietal: „Tak môže radiť len ten, kto je sám šťastný a spokojný; z vašej reči a z vašej tváre vidieť, že môj zármutok a moje ťažkosti vás nedojímajú; inak by ste sa tak neusmieval.“ „Ach, môj drahý,“ odvetil František, „neprial by som vám kráčať krížovou cestou, ktorou som ja sám kráčal. Nedaj Boh, aby vám bol život takým krížom, ako mne. Ani raz nekráčam po tomto moste bez pokušenia skočiť z neho do vody a urobiť koniec bolestnému životu; lež pohľad na Ježiša ma vzpriamuje a dodáva mi trepezlivosť.“

10 rokov znášal s odovzdanosťou a s dôverou v Boha svoju chorobu. Nebol prepustený, ba kongregácia Eudistov mu zverila v roku 1837 správu noviciátu v meste Rennes. Vtedy bol upozornený na

ťažký údel černochoch a zaumienil si založiť misijnú spoločnosť na obrátenie černochoch. V Ríme, kam sa odobral, nedostal jeho plán schválenie, ale medzitým sa z epilepsie uzdravil a bol v roku 1841 vysvätený na kňaza. V tom roku založil v Neuville pri Amiense družinu „Svätého srdca Máriinho“. Tú spojil s kongregáciou „Ducha Svätého“, ktorá bola zriadená v roku 1705 a francúzskej revolúciou bola zoslabená. František Libermann sa stal prvým superiorom týchto spojených kongregácií. Choroba ho zakrátko sklátila do hrobu. Ako o ňom súdili jeho vrstovníci, sa dá poznať z týchto slov: Slávny kazateľ Ravignan T. J. hovoril svojmu priateľovi: „Idem navštíviť Libermannu. Umiera. Poďte so mnou! Budeme svedkami, ako umierajú svätci!“ Libermann umrel v tú chvíľu, keď bolo počuť z blízkeho kostola spev: „Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles“ – „vyvýšil pokorných!“ Deň jeho smrti je 2. február. František Libermann je prvý židovský konvertita, ktorého blahorečením sa Cirkev zaoberá. Pamiatka 2. februára.

Keď Boží sluha umieral, pýtal sa ho P. Lannurieu, čo by doporučil misionárom, aby sa stali dobrými rehoľníkmi. Umierajúci sa chvíľu zamyslel a potom s veľkým úsilím hovoril: „Len buďte horliví... a nadovšetko láska... láska... láska nadovšetko... láska v Kristovi Ježišovi... láska pre Ježiša... láska v mene Ježiša Krista... horlivosť... láska..., spojení v Ježišovi Kristovi.“

Láska všetko znáša. Povzbudme sa príkladom tohto Božieho sluhu, aby sme láskou premáhali všetky prekážky na ceste k dokonalosti!

25. mája

Gregor VII., pápež a vyznávač

Urban I., pápež a mučeník

„Najprísnejší obranca a najvytrvalejší obhajca slobody Cirkvi.“ (Nápis na hrobe Gregora VII.)

Sv. Gregor VII., pápež (1073-1085), bol synom chudobného tesára Boniza v Toskánsku a volal sa spočiatku Hildebrand. Dospievajúc na mládenca, odobral sa do presláveného Clugnyského kláštora, kde žil v prísnej kázni. Tam ho spoznal Bruno, toulský biskup, a keď bol Bruno zvolený za pápeža pod menom Lev IX., vyzval Hildebranda, aby ho sprevádzal do Ríma. V Ríme bol Hildebrand zvolený za kardinála a správcu rímskej cirkvi a osvedčil sa ihneď ako statočný obranca práv apoštolskej Stolice. V roku 1073 bol Hildebrand zvolený za pápeža a prijal meno Gregor VII.

Gregor si zaumienil, že vymaní apoštolskú Stolicu a všetko duchovenstvo zo stavu nedôstojnej poroby a jarma svetskej moci, že potlačí hriechne svätokupectvo a že napraví kázeň duchovenstva. Preto vydal tieto nálezky: „Kto dosiahol svätenie alebo duchovný úrad svätokupectvom, nesmie naďalej slúžiť v Cirkvi. Kto si za peniaze zaopatril cirkevné postavenie, stratí ho. – Nikto ženatý nebude svätený na kňaza a žiadny kňaz sa nesmie opovážiť vstúpiť do manželského stavu. Každý veriaci, ktorý by sa zúčastnil cirkevných úkonov takéhoto kňaza, ktorý sa neriadí zmienenými nálezmi, je vylúčený z Cirkvi.“ Ďalšie pápežovo ustanovenie znelo: „Kto by do budúcnosti prijal biskupstvo alebo opátstvo z rúk niektorého nekňaza, nebude pokladaný za biskupa alebo opáta a zakazujeme mu vstup do kostola. Kto by sa z cisárov, vojvodov, grófov alebo ktorýchkoľvek svetských osôb investitúru na biskupstvo alebo nejakú cirkevnú hodnosť opovážil udeliť, bude rovnakým trestom postihnutý!“

Zákony sa stretli s tuhým odporom. Gregor VII. však nepovolil. Nerozpakoval sa zosadzovať neposlušných biskupov.

Vtedy vládol v Nemecku cisár Henrich IV.; ten sa nechcel vzdať investitúry, ale rozdával biskupstvá najnehodnejším mužom, pápežovi napriek. Keď v roku 1075 porazil odbojných Sasov, viedol si ešte násilnejšie. Pápežskí legáti vyzvali Henricha, aby sa dostavil v pôste na snem do Ríma a aby sa tam zodpovedal zo svätokupectva a z cudzoložstva. Henrich zvolal v roku 1070 biskupov a opátov jemu verne oddaných do Vormsu. Zhromaždení tam vinili pápeža z rozličných vymyslených zločinov, a snem prehlásil pápeža za zosadeného. Zároveň poslal Henrich IV. pápežovi list s nadpisom: „Henrich, nie z osobitosti, ale z Božej milosti kráľ – Hildebrandovi, nie pápežovi, ale klamnému mníchovi!“ Koniec listu znel: „Ty teda zostúp z apoštolskej Stolice, ktorú si si osobil. Ja, Henrich a biskupi ti vravíme: Zostúp, zostúp!“

V tom čase zakúšal pápež Gregor protivenstvá od svojich odporcov v Ríme. Najurputnejší z nich, Cencius, vrazil s tlupou odporcov do chrámu, kde Gregor slúžil svätú omšu, zajali ho a zavreli ho do veže. Ľud oslobodil pápeža a Cencia by ukameňoval, keby sa za neho nebol pápež prihovárať.

Keď došla správa o vormskom sneme do Ríma, pápež vylúčil Henricha z Cirkvi. Tým bol Henrich podľa zákona zbavený moci vykonávať kráľovský úrad. Ríšske kniežatá sa chystali na voľbu nového kráľa.

Prehlásili, že ak sa nezmieri s pápežom do roka, bude pozbavený vlády, a žiadali pápeža, aby zavítal na snem do Augsburgu. Henrich si zaumienil pápeža uzmierniť. Vydal sa na cestu k pápežovi. Pápež sa uberal práve do Augsburgu a počujúc, že prichádza Henrich, nedôveroval mu, ale uchýlil sa na hrad Kanoss (v Modensku). A tu sa objavil Henrich pred hradom; stál v kajúcom rúchu od rána do večera prosiac, aby bol zbavený kliatby. Takto podrobený verejnému pokániu, pohol pápeža k zmiereniu. Pápež ho rozhrešil od kliatby 28. januára 1077.

Henrichovo pokánie však nebolo úprimné. Zamedzil pápežovi cestu do Nemecka a neplnil dané sľuby. Z augsburského snemu zišlo a nemecké kniežatá prehlásili Henricha za zbaveného trónu; zvolili za kráľa Rudolfa Švábskeho. Gregor napokon tiež uznal Rudolfa a dal Henricha znova do kliatby. Henrich potom na odvetu s biskupmi, sebe povolnými, prehlásil Gregora VII. za zosadeného, zvolil vzdoropápeža Klementa III. a tiahol s ním do Talianska. Zmocnil sa celého Ríma, až na Anjelský hrad, v ktorom zostal Gregor VII. Vzdoropápež Klement III. bol uvedený na pápežský stolec a dal Henrichovi na hlavu cisársku korunu. Gregor VII. nestratil myseľ ani v najväčšej tiesni. Keď bolo najhoršie, prišiel na pomoc normandský vojvoda Róbert Guiskard; pápeža oslobodil, ale pritom spustošil Rím. A pre toto spustošenie Ríma boli Rimania na Gregora roztrpčení; Gregor sa preto uchýlil na Monte Cassino a odtiaľ do Salerno. Tam zomrel 25. mája 1085. Posledné jeho slová boli: „**Miloval som spravodlivosť a nenávidel som nepravosť, preto umieram vo vyhnanstve.**“

26. mája Filip Neri, vyznávač Eleutherius, pápeža a mučeník

Filip Neri sa narodil vo Florencii v roku 1515. Už v detstve prejavoval neobyčajnú dobrotu srdca. Dokončiac humanitné štúdiá, bol poslaný k strýkovi, bohatému obchodníkovi, ktorý ho ustanovil dedičom svojho majetku. Ale Filip odišiel do Ríma, kde sa stal domácim učiteľom a zároveň študoval filozofiu a bohoslovie. Videl však, že veda zvädza k pýche, preto nechal štúdiá, venoval sa službe chorým a mládeži. V roku 1548 založil bratstvo najsvätejšej Trojice, ktorého úlohou bola charitatívna starostlivosť o pútnikov. Na rozkaz spovedníka sa dal v roku 1551 vysvätiť na kňaza, čomu sa predtým pokorne vzpíeral.

Horlil hlavne za časté prijímanie svätých sviatostí. Preto sedával dlho do noci v spovednici. Aby udržal v kajúcnosti obrátených hriešikov a utvrdil ich v dobrom, pozýval ich každý deň do svojej skromnej chyžky v hospici sv. Hieronyma della Carita. Svojich mladistvých učňov pripravoval pre duchovný stav. Zhromaždil okolo seba hojne mladých horlivcov, medzi nimi zvlášť vynikal neskorší kardinál Baronius, ktorý na radu svojho učiteľa napísal svoje slávne Cirkevné letopisy. Duchovnými stretnutiami bol mimovoľne položený základ ku kongregácii oratoriánov. Družina oratoriánov sa spočiatku spravovala skromnými pravidlami sv. Filipa. Svätcov žiak Baronius ju zorganizoval v kongregáciu podľa noriem sv. zakladateľa so schválením pápeža Pavla V. Kongregácia bola vybudovaná výhradne na kresťanskej láske a získala si v Cirkvi slávne meno. Svätec cez deň kázal a spovedal po rozličných chrámoch, navštevoval nemocnice a príbytky chudobných. Večer sa vracal do svojho oratória pristaveného vedľa kostola Panny Márie vo Vallicelle. Oratórium (priestranný dom s modlitebňou) sa stalo časom tepnou a ohniskom náboženského života v Ríme a neskôr i v iných mestách Talianska, Francúzska a Anglicka, kde boli zakladané rehoľné domy oratoriánov.

Sv. Filip hovorieval, že veselých ľudí je ľahšie priviesť na dobrú cestu než trdnomyseľných. Preto ak videl niekoho zo svojich mladých priateľov so zvesenou hlavou, pleskol ho mierne a prívetivo po tvári a povedal: „Prečo si smutný? Čo sa ti stalo? Pod' a povedz to svojmu otcovi!“ Napomínal ich: „Buďte veselí, synáčikovia! Nechcem trud, nechcem zádumčivosť!“

Pre jeho veselú povahu sa za ním chlapi hrnuli a on sa s nimi hral ako jeden z nich. Raz deti robili taký veľký hluk, že domáci nadávali. Filip deťom povedal: „Deti, nebojte sa, hrajte sa veselo ďalej! Len nehrešte!“ Inokedy povedal ľuďom, ktorí si sťažovali: „Nech si štiepajú drevo na mojom chrbte, len keď nehrešia!“

Jeho veselosť nebola prekážkou svätosti. Zbožný obchodník zo Sieny prišiel raz do Ríma a bol pohostený v kláštore sv. Filipa. Videl, ako sa svätec veselo baví a smeje. Nad tým sa cudzinec pohoršil a začal pochybovať, či je Filip skutočne tak svätý, ako sa o ňom hovorí. Jeho smiech naznačoval skôr hriešnu ľahkovážnosť než svätosť. Na druhý deň šiel k Filipovi na sv. spoveď. Ani slovíčko nepovedal o svojom

krivom upodozrievaní. Avšak svätec mu povedal: „Dávaj pozor, aby si nezamlčal hriech! Prečo sa nespovedáš, že si sa včera večer pohoršil nado mnou?“

S hriešnikmi dokázal sv. Filip prehovoriť vážne. Tak jednému uložil, aby sa po istý čas modlil „Zdravas, Kráľovná“ a aby po tejto modlitbe pobozkal zem a povedal: „Zajtra snád' už budem mŕtvý.“

Istá rehoľná sestra bola hrozne trápená duševnými úzkosťami. Nemala dôveru v Boha, nemala radosť zo života. Nenašla pokoj ani v modlitbe, ani v spovedi, ani pri sv. prijímaní. Všade ju prenasledovali jej domnelé hriechy. Pokladala sa za zavrhnutú. Jedného dňa prišiel sv. Filip do kláštora. Zavolala úbohú sestru: Čo to robíš, Scholastika,“ oslovil ju veselo, „čo to robíš? Načo tie vrtochy? Ty iste prídeš do neba!“ – „Naopak,“ odvetila smutne sestra, „iste prídem do pekla.“ – „**A ja ti hovorím, že iste prídeš do neba. Mám ti to dokázať? Povedz mi: Za koho Kristus zomrel na kríži? Za spravodlivé či hriešnice?**“ – „**Úbohá hriešnica.**“ – „**Tak vidíš. Za teba Kristus zomrel na kríži. A keďže si svoje hriechy umyla v Kristovej Krvi a zo srdca ich nenávidíš, máš nebo isté!**“ Od tej hodiny bola sestra oslobodená od svojich vrtochov a úzkostí.

Pre svoje cnosti bol Filip veľmi vážený a ctený. Pokornému svätcovi to bolo nemilé, a preto sa snažil svojím chovaním vzbudiť dojem, ako by bol blázon. Raz sa stretol so sv. Félixom Kantaliciom na ulici. Pretože si vážil jeden druhého ako svätca, jeden kľakal pred druhým a jeden druhému bozkával ruky. Félix, ktorý prichádzal práve zo zbierky pre chudobný kláštor, sa pýtal Filipa: „Nemáš smäd? Pod' a napi sa!“ a podal mu drevenú fľašu s vínom, ktorú dostal darom. Filip vzal bez okolkov fľašu a pil priamo z nej, hoci sa mu ľudia posmievali.

Keď umieral a priniesli mu Pánovo Telo, zvolal: „**Ajhl'a, láska moja, Pane, nie som hoden, a tiež som nikdy nebol hodný, a nikdy som nevykonal nič dobrého, ale príď, ó Pane, predsa príď!**“

Zomrel 26. mája 1595 na sviatok Božieho Tela vo veku 80 rokov.

27. mája

Beda Ctihodný, vyznávač a cirkevný učiteľ

Ján I., pápež, mučeník

Neskoro prišlo kresťanstvo na anglosaské ostrovy. Až v roku 596 poslal pápež Gregor Veľký svätého Augustína a 39 misionárov do Anglicka. Ale ako rýchlo tam vzrástlo semeno kresťanskej viery, keď sotva sto rokov po Augustínovej smrti vyrástol taký svätec a učenec, ako je sv. Beda Ctihodný!

Narodil sa v roku 674 neďaleko Wearmouthu. V siedmich rokoch bol zverený do starostlivosti opáta wearmouthského benediktínskeho kláštora Biscopa, jedného z popredných svätcov tej doby a veľkého organizátora Cirkvi v Anglicku. Už v mladosti sa Beda riadil podľa benediktínskej rehole, vo dne študoval a v noci vstával na modlitbu hodínok bez toho, aby ho niekto musel budiť. Horel túžbou po poznaní. So svojím učiteľom a vychovávateľom sa presťahoval v roku 682 do novo založeného kláštora svätého Pavla v Jarrowe. Predstavení zakrátko spoznali jeho mimoriadne nadanie a pripustili ho už v devätnástich rokoch k sväteniu na diakona. Keď bol po jedenástich rokoch svätený na kňaza, bol už v celom Anglicku známy ako vynikajúci vedec a svätý rehoľník.

Všetok jeho život v kláštornom ústraní bol vyplňaný verným plnením rehoľných povinností, modlitbou a štúdiom, vyučovaním a spisovateľskou činnosťou. „Bud' sa učiť alebo iných učiť alebo písať,“ bolo jeho pravidlom, ktorému zostal verný 45 rokov rehoľného života. Bohatá kláštorná knižnica poskytovala čulému duchu pracovitého rehoľníka hojnosť materiálu na štúdium a k spisovateľskej činnosti. V kláštornom zátiší vypel na popredného učenca tej doby. Jeho vedomosti, ktorými sa preslávil po celej Cirkvi, boli veľmi rozsiahle. V dobe, kedy bola Európa pohrúžená v barbarstve, oplýval vynikajúcim vzdelaním klasickým i biblistickým (ovládal latinčinu, gréčtinu a hebrejčinu). Bol oboznámený s pohanskými klasikmi (Vergilom, Ovídiom, Lucanom, Pliniom, Lukrétiom, Terentiom), ďalej so svätými Otcami a najmä so Svätým Písmom. Vulgátu opravil podľa gréckeho textu a preložil ju do anglosashtiny. Jeho spisy sa vzťahujú na celý súbor vtedajšieho vedenia. V dobe, kedy všetky klasické a literárne tradície boli ohrozené zánikom, sa stal Beda sprostredkovateľom staršej kultúry. Na yorkskej škole, ktorej bol zakladateľom, zapálil pochodň vedy, takmer uhasnutú. (Žiak tejto školy Alkuin priniesol na európsku pevninu svetlo, čerpané v Bedovej škole.) Najdôležitejším Bedovým dielom sú „Cirkevné dejiny anglického národa“ v 5 knihách, ktoré mu právom získali názov otca anglického dejepisectva a ktoré ho radia medzi najprednejších stredovekých dejepiscov

a analistov. Z bohoslovných spisov vyniká 50 homílií (podľa svätých Otcov), ktoré boli predčítané verejne v chrámoch už počas svätcovho života a priniesli mu prínemie „Ctihodný“.

Po požehnanej učiteľskej činnosti ho donútila slabosť žalúdka a dýchavičnosť, že musel zanechať školy. Ale nedoprial si odpočinok. Zhromaždil svojich žiakov okolo lôžka a prednášal im. Až keď odišli, zrútil sa. Keď nemohol v noci spať, spieval žalmy a hlasno sa modlil. Sotva sa však rozvidnelo, už siahol po evanjeliu svätého Jána, ktorého preklad dokončil v posledný deň svojho života. Deň pred Nanebovstúpením Pána cítil, že sa blíži koniec. Ešte raz zhromaždil svojich bratov okolo seba, rozdal im drobné pamiatky a prosil o modlitbu. Jeho pisár mu pripomenul, že mu ešte chýba posledná veta v preklade. Svätec doplnil, čo chýbalo, a povedal: „Dokonané je.“ Chcel umrieť tvárou v tvár najsvätejšej Sviatosti, ale už nemohol pozdvihnúť hlavu, preto prosil bratov, aby ho podopreli, a tak spievajúc chválospev zosnul 26. mája 735.

Lev XIII. ho prehlásil za cirkevného učiteľa v roku 1899 a rozšíril jeho sviatok na celú Cirkev.

28. mája **Augustín, biskup a vyznávač**

Ako opát benediktínskeho kláštora svätého Ondreja v Ríme bol poslaný pápežom Gregorom Veľkým v roku 596 na čele 39 misionárov k Anglosasom. Kentský kráľ Ethelbert, ktorý si predtým vzal franskú kresťanskú princeznú Bertu za manželku a zaručil jej slobodné vyznávanie kresťanského náboženstva, dovolil misionárskej výprave prístup do hlavného mesta Doroverna (Canterbury), ako i slobodné hlásanie kresťanskej viery. Príkladným životom a apoštolskou láskou si misionári zakrátko získali priazeň ľudu a obrátili veľký počet Anglosasov. Sám kráľ prijal krst na Turíce 2. júna 597. Podľa pápežovho pokynu sa odobral potom opát Augustín do Gallie a v Arelate sa dal vysvätiť od tamojšieho arcibiskupa a pápežského legáta Virgilia na biskupa. Vrátiac sa do Anglicka pokrstil na Vianoce toho roku viac než 10.000 Anglosasov. Rozradostený pápež vyslal do Anglicka nový zbor misionárov a biskupovi Augustínovi poslal arcibiskupské pallium, podriadiac jeho právomoci všetky biskupstvá, ktoré budú v Anglicku zriadené. Arcibiskup urobil Canterbury svojím metropolitným sídlom a darovaný palác premenil na kláštor. Vedľa neho postavil baziliku, ktorá sa pod menom „Kristov chrám“ (Christ Church) stala metropolou Anglicka. Mimo mesta pri hradbách založil kláštor a druhý chrám ku cti svätého Petra a Pavla, ktorý bol neskôr rozšírený a premenovaný na chrám svätého Augustína a bol strediskom náboženského života a pohrebiskom kráľov a prímasov (korunujúcich arcibiskupov). S pomocou horlivých spolupracovníkov, rozširoval svätý arcibiskup kresťanstvo stále utešenejšie a zriaďoval v krajine nové biskupské sídla.

Usilovne sa snažil o zmierenie medzi pôvodným britským obyvateľstvom (zatlačeným do západných chmúrnych krajov ostrova) a Anglosasmi. Bol poverený dozorom i nad britskými biskupmi, usiloval sa ich pohnúť, aby upustili od zvláštnych britských zvyklostí, najmä doby slávenia Veľkej Noci a krstných obradov. Získajúc si horlivou činnosťou veľké zásluhy na rozšírení a upevnení kresťanskej viery, zomrel 26. mája 604 alebo 605.

„Nemôžete slúžiť Bohu a mamone.“

Jerman sa narodil v Autune vo Francúzsku. Zanedlho mu zomreli rodičia a zanechali mu značné dedičstvo. Ale jeho lakomá teta, chtiac uchmatnúť tento majetok pre svojho syna Stratida, zaumienila si, že Jermana otrávi. Naplnila dve čaše vínom. Do jednej z týchto čaší, ktorú mal vypiť Jerman, namiešala jed, Boh však zmaril jej ohavný úmysel. Otrávený nápoj sa dostal omylom Stratidovi, ktorý ho vypil a zomrel, a Jerman tak z nebezpečenstva smrti šťastne vyviazol. Utielol do Lazu ku svojmu strýkovi, kňazovi Skopiliovi, ktorý sa ho ujal a staral sa o jeho výchovu. Bol vysvätený na kňaza a stal sa neskôr opátom.

Poznajúc nebezpečenstvo mamony, snažil sa získať si večné statky. Bol k chudobným tak štedrý, že im niekedy rozdal posledné zásoby. Pritom mal pevnú nádej, že Boh mu hojne nahradí, čo rozdal. A skutočne, jeho nádej nebola sklamaná. Raz rozdal dobrotivý opát chudobným posledný kúsok chleba, takže mnísi proti nemu reptali. On sa však zavrel do svojej izbičky, plakal a modlil sa k Bohu o pomoc. A zakrátko mu istá dobrodinka poslala do kláštora dve ťažné zvieratá s ťažkým nákladom chleba. Na druhý deň priviezol iný dobrodinec do kláštora voz naplnený potravinami. Od tej doby mnísi nereptali už nikdy proti opátovi, kedykoľvek pomáhal chudobným, a v nedostatku dôverovali v Boha, že im v príhodný čas zošle pomoc.

V roku 555 bol Jerman ustanovený parížskym biskupom. Žil naďalej ako prostý mních, prísny na seba; požíval len prosté pokrmy, nosil v zime v lete ten istý hrubý odev, nedal si nikdy vykúriť izbu. Zvlášť rád sa staral o zajatcov a väzňov; keď nemal peniaze na vykúpenie zajatcov, neustal prosiť svojich hostí, ba i svojich sluhov, dokiaľ nezohnal dostatočnú čiastku na vykúpenie aspoň jedného zajatca. Potom zažiarila jeho tvár radosťou.

Zomrel v roku 576 vo veku 80 rokov.

Akou ohavnou nepravosťou je nezriadená žiadostivosť po časných majetkoch! Právom hovorí Sväté Písmo, že „nad lakomca nič nie je nešľachetnejšieho“. (Sir10,9) „Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudia ponárajú do záhuby a zatratenia.“ (1Tim 6,9) „Veď nič sme si na svet nepriniesli a nič si ani nemôžeme odnieť. Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť.“ (1Tim7-8)

29. mája

Mária Magdaléna de Pazzi, panna „Boh skúša každého, koho prijíma za dieťa.“

Mária Magdaléna de Pazzi sa narodila v roku 1566 vo Florencii. Už ako dieťa rada rozjímala o umučení Pána a priala si trpieť pre Krista Ukrižovaného, aby sa mu pripodobnila. Z lásky k Spasiteľovi opustila svet a vstúpila do prísneho rádu karmelitánok. Tam jej láska k Ježišovi tak vzrástla, že niekedy volala: „Podme milovať Lásku večnú, od ktorej sme tak veľmi milovaní! Ó môj Ježišu, daj mi hlas, ktorý by bolo počuť po všetkých končinách zeme; všetci ľudia ťa majú milovať! Ó, akú bolesť cítim, že tvoja láska je od ľudí tak málo splácaná láskou!“

Bola však Bohom podrobená preťažkej skúške. Raz stratila bývalú spokojnosť a blažený mier. Myšlienky na Boha ju prestali tešiť a zdalo sa jej, že je opustená a Bohom zavrhnutá. Upadla do zádumčivosti a zármutku a v jej srdci vznikali zmyselné žiadosti a prudké pokušenie k rúhaniu a zúfalstvu. Úbohá dievčina sa snažila vzbudiť v sebe iskru lásky k Bohu, ale jej srdce zostávalo chladné a vyprahnuté. Raz povedala: „Veru neviem, či som pri sebe, či nie. Nevidím v sebe nič dobrého, než trochu ochoty neurážať Božiu velebnosť. Kde si, Bože môj? Kde si?“

Pritom i ostatné rohoľnice začali Magdalénu pohrdať. Päť rokov trvalo toto súženie. Magdaléna ho znášala trpezlivo, rozmnožovala svoje modlitby, krotila svoje telo ešte prísnejšie a rozjímala denne o Pánovom umučení. A hľa, po päťročnom boji sa jej opäť vrátil pokoj. Povedala: „Búrka prešla. Ďakujte za to so mnou milosrdnému Bohu!“ Jej duša bola vyšľachtená a v Božej láske utvrdená. A z Božej lásky vytryskla jej horlivosť o spásu duší. Raz vzala do ruky kríž a modlila sa: „Ty, Pane, ráčil si na kríži zomrieť a za hriešnikov preliať svoju krv. I ja som ochotná vyliť za nich svoju krv, aby sa obrátili. Trestaj radšej mňa a uvaľ na mňa akékoľvek bolesti!“ Inokedy povedala: „Keby sa ma Boh opýtal, ako kedysi sv. Tomáša Akvinského, akú odmenu by som chcela mať, povedal by som: Spasenie ľudských duší!“

Pred smrťou povedala: „Uberám sa z tohto sveta a nemôžem ešte pochopiť, ako môže človek súhlasiť s hriechom a urážkou Boha.“ Bola tri hodiny v bezvedomí. Keď prišla k sebe, povedala: „Bud' Bohu chvála!“ a skonala svätou smrťou 25. mája 1607 v 41. roku svojho života.

Všetko pre spásu duší

Albert Chanovský sa narodil v roku 1581 ako syn Chanovského rytiera z Dlhej Vsi vo Sviraticiach pri Horažďoviciach. Po štúdiách v Prahe vstúpil k jezuitom.

Vtedy boli Čechy zamorené bludárstvom a vlačnosťou. Albert učil na vysokých jezuitských školách a zároveň konal misie medzi ľuďmi. Mal zvláštnu misijnú metódu: Vychádzal každodenne z koľaje (cirkevný internát) a zvolával zvončekom a slovom deti, dával im rozmanité darčeky, učil ich robiť znak kríža, hovoriť modlitby a (poznal dobre českú dušu) predovšetkým spievať piesne, v ktorých veršoch boli obsiahnuté pravdy svätej viery. Niektorí bohatí a vysoko postavení jeho príbuzní mu dohovárali, že toto jednanie je nedôstojné, a zažalovali ho dokonca u konzistora. Avšak úspech mu dal za pravdu. Deťmi získal i rodičov, a tak i dospelí si pomaly navykali chodiť do kostola.

Keď prišiel do niektorej obce prvý raz, zastavil sa na dedinskom námestí a začal spievať svoju obľúbenú staročeskú pieseň: „Duša moja, nespúšťaj sa nikdy svojho Boha.“ Zakrátko sa k nemu zbehli zo

zvedavosti deti, a on im rozdával obrázky, naučil ich svoje obľúbené piesne, preberal s nimi katechizmus, pridávajúc k svojmu výkladu zaujímavé príbehy z dejín. Áno, usporadúval s deťmi i náboženské divadlá, hojne navštevované.

Aby v jeho neprítomnosti deti nezabúdali na katechizmus, zaúčil v osadách zbožné ženy a panny, aby s mládežou opakovali, čo sa od neho naučili, a pritom aby sa samy v bohabojnosti utvrdzovali a tiež spravovali a čistili kostolné rúcha.

Kade chodil, snažil sa získať duše pre Krista. Raz dostihol zástup klatovských remeselníkov ponáhľajúcich sa na trh do Plzne. Povedal im: „Podme spolu! Pomodlíme sa cestou ruženec a uvidíte, že budete mať dobrý trh.“ Niektorí ho poslúchli; vracajúc sa potom z trhu si pochvaľovali, že mali slušný zárobok.

Kdekoľvek stretával cestou ľudí, pridružoval sa k nim, vypytoval sa na ich pomery, tešil ich a vyučoval v katolíckej viere.

Gazdom a gazdinkám radieval, aby aj počas všedných dní niekoho z domácnosti posielali na sv. omšu. Hovorieval: „Tým vám nebudne na živobytí a Pán Boh vám dá ako náhradu požehnanie.“

Sám si pripravoval skromný pokrm a často obedoval pod šírým nebom pri studničke. Mal zvyk až večer pojesť chleba a zapiť vodou. A niekedy, keď ho volali k chorému, nechal i večeru.

Na svojich cestách opravil a obnovil mnoho zanedbaných kostolov i kaplniek a zaopatril ich bohoslužobnými nádobami, rúchami a knihami, ba sám vlastnou rukou opravoval staré kostolné rúcha, mávajúc preto vo svojom batochu rôznofarebné hodvábné ústrižky.

Znajúc z vlastnej skúsenosti, ako bludárske knihy a spisy otravovali český ľud, pátral po nich starostlivo, vymieňal ich za dobré katolícke knihy.

Tak bolo učinené podľa príkladu sv. apoštola Pavla, všetko všetkým, aby všetkých získal pre Krista a jeho pravej Cirkvi. Jeho apoštolskou horlivosťou bolo obrátených tisícky bludárov na pravú vieru, nesčíselné množstvo hriešnikov polepšených, nevedomí ľudia nábožensky vzdelaní, a len Boh vie, koľkým dušiam bolo ním nebo získané.

30. mája Félix, pápež a mučeník

Félix spravoval Cirkev za cisára Aureliána (267-274). Zvolený bol 5. januára 269. Bol synom rímskeho občana Konštantína.

Z jeho pôsobnosti poznáme zlomok jeho listu (poslaného alexandrijskému biskupovi a duchovenstvu), v ktorom vysvetľuje kresťanskú náuku o vtelení Božieho syna: „O vtelení Slova však i vierou veríme v Pána nášho Ježiša Krista z Panny Márie narodeného, že On je večný Syn Boží a Slovo, nie však človek od Boha uchvátený. Ako dokonalý Boh, učinенý je zároveň dokonalým človekom z Panny vteleným.“

Možno, že už pápežovi Dionysiovi, možno že ešte len Félixovi došiel list antiochijskej synody, oznamujúci synodálny rozsudok nad tamojším biskupom Pavlom Samosatským a ich žiadosť, aby pápež neposielal svoje dopisy už na tohto zosadeného biskupa, ale na novozvoleného nástupcu Domna.

Pavol Samosatský sa vyšvihol z biedy na najbohatšieho a najmocnejšieho človeka v Antiochii. Bol finančným prokurátorom (ministrom financií), čo mu ohromne vynášalo, a stal sa i biskupom. Vystupoval veľmi okázalo a viedol pohoršlivý život. Bol obľúbencom nielen kráľovnej Zenobie, ale všetkých svetákov. Nebyť kresťanských bohoslovných názorov, nebol by ním snáď nikto pohol. Ale buď sa chcel zalichotiť kráľovnej Zenobii, zamilovanej do Židov a židovských názorov, buď z vlastného nápadu, začal biskup Pavol učiť o osobe Spasiteľa nekresťanské veci. Kristus Pán sa vraj stal Bohom postupne a prijatým za Božieho Syna. Kresťanstvo ihneď povstalo proti tejto náuke, biskupi usporiadali synody a podarilo sa im zosadiť Pavla a biskupstvo dať nástupcovi. Pavol, spoliehajúc sa na svoju moc a kráľovninu priateľstvo, sa však nechcel vysťahovať z biskupského domu. Kresťania hnali vec až k cisárovi Aureliánovi, ktorý predniesol zaujímavý rozsudok: „Biskupský dom nech je vydaný tej strane, ktorá je v spojení s talianskymi biskupmi, zvlášť s rímskym biskupom.“ Z rozsudku vidieť, že i na pohanskom cisárskom dvore bol rímsky biskup osobnosťou v kresťanstve najväzenejším.

Pápež Félix I. zomrel 30. decembra 274. Či zomrel smrťou prirodzenou alebo mučeníckou, nevieme. Za cisára Aureliána nebolo veľké prenasledovanie. Rovnako sa nevie nič určité, kde bol Félix pochovaný. Asi v cemetériu v Kallistove.

Kto ťa príliš chváli, nie je твоjím priateľom

Bl. Benedikt, černochoch, sa narodil v St. Filadelfe na Sicílii. Rodičia pochádzali z Etiópie. Vstúpil k františkánom.

V Palerme bola istá „zbožná“ a mnohovravná žena, ktorá predávala vajcia. Kedykoľvek sa brat Benedikt len ukázal, šla mu nápadne naproti, bozkávala mu ruku a rúcho, behala za ním a nahlas ho prosila, aby sa za ňu modlil. Všetkých okoloidúcich na neho upozorňovala slovami: „Pozrite, to je ten svätý páter.“ To bolo pokornému františkánovi nadmieru nepríjemné a premýšľal, ako by mohol ženu dôkladne vyliečiť z tejto nemúdrej úctivosti.

Jedného dňa zasa sedela na trhu a predávala vajcia. Keď sa ukázal brat Benedikt, začala opäť svoje protivné chváloreči. Svätec šiel k nej, akoby chcel od nej niečo kúpiť, a naraz sa chopil koša s vajcami, veselo ho obrátil, takže vajcia vypadli a rozbili sa. A akoby nemal ešte dosť, rozmarne šliapal po vajciach. Okamih bola žena ako bez seba, potom však začala zúriť. Ako krupobitie sa sypali nadávky na „svätého“ brata, a rozhodne žiadala náhradu za urobenú škodu. Brat ju vlúdne vyzval, aby šla za ním do kláštora. Ona tak skutočne urobila a po ceste všetkým ľuďom rozprávala o zlomyseľnosti tohto brata. Ten sa v srdci tešil, že dosiahol svoj účel. „Zbožná“ ctiteľka ho viac neobťažovala.

Blahoslavený Benedikt sa stal predstaveným, hoci nebol kňazom. Zomrel vo veku 63 rokov v roku 1589. Jeho sviatok sa slávi 4. apríla.

31. mája Angela Merici, panna

Rok potom, čo sv. Ignác z Loyoly založil v Paríži svoju „Compagnie de Jésus“, povstala nezávisle na ňom, ale predsa z podobných pohnútok v Brescii „Compagnia di santa Orsola“, spoločnosť voršiliiek, ktorá podľa vôle zakladateľky Angely Merici mala vyučovaním ľudu čeliť rozširovaniu protestantizmu. Angela bola vtedy už skoro starenkou. Narodila sa v roku 1470 v Desenzane pri Verone. Jej mladosť bola plná šťastia, mala dobrých zámožných rodičov. Boh ju však skúšal: Rodičia krátko po sebe zomreli a Angela so sestrou sa sťahovali ku strýkovi Biancosi v Salo. Keď však i strýko i sestra zomreli, Angela sa vzdala svojho dedičstva a vstúpila do tretieho rádu svätého Františka. Bývala v dome príbuzných a tam dvadsať rokov robila ako slúžka najnižšie práce. Vo voľných hodinách zhromažďovala okolo seba deti celého mestečka. Pri práci bola vážna a pohrúžená do modlitby, keď však mala okolo seba deti, bola samá radosť a veselosť. Deti cítili, ako matersky ich miluje a zverovali jej svoje radosti a bolesti. V týchto besiedkach učila deti pravdám náboženstva, modlila sa s nimi a cvičila nábožné piesne. Deťmi pôsobila na rodiny. Zakrátko prichádzali s deťmi matky a radili sa s ňou. A keď od nej odchádzali, boli naplnené jej vierou, láskou a vernosťou. Postupne sa stala dobrým anjelom celého okolia. A tiež iné dievčatá a ženy sa snažili pôsobiť podľa jej príkladu.

Bohatá rodina Patenyola sa zoznámila s Angelou a pričínala sa, aby prišla do mesta Brescia. Tam Angela pokračovala vo svojom odriekavom živote a vo svojej apoštolskej činnosti. V meste jej činnosť vzbudila väčší rozruch a zasa sa k nej pridružili dievčatá rovnakého zmysľania, áno i kňazi a kniežatá za ňou prichádzali poradiť sa. Týmito rozhovormi spoznala, ako hlboko klesla mravnosť ľudu vinou náboženskej nevedomosti. To bolo príčinou, že založila družinu svätej Voršily, ktorú na hore Vazallo zasvätila ukrižovanému Spasiteľovi. Nechcela založiť nový rád, iba voľné združenie, ktorého členky mali žiť vo svete, aby tak tým viac mohli pôsobiť na svet.

Vtedy mala Angela už cez šesťdesiat rokov. Jej dielo vzrastalo, pretože bolo zúrodnené modlitbou a obetami. Jej nezáležalo na vonkajšej organizácii, ale na duchu a láske, bez ktorej žiadne ľudské dielo nemá zotrvania.

Angela neriadila svoje dielo dlho, len tri roky. Zomrela 27. januára 1540.